

मला आलेले बाबांचे अनुभव

— श्री. मधुकर शामराव राणे
३७३ अ शनवार पेठ पुणे -

मला श्रीसाईबाबांची भक्ति करण्याची प्रेरणा झाली. साधारण सन् १९५५ ला हैद्राबादला असताना अगोदरची गोष्ट घडलेली आहे. आमच्या घरातील सर्वजण दत्ताचे फोटोला (आरती) नमस्कार दररोज करत होतो. परंतु एकदा असे झाले की, रात्री मला स्वप्नात दत्ताच्या फोटोच्या जागी साईबाबा दिसू लागले. उठल्यावर मी माझ्या वडिलांना स्वप्नातील गोष्ट सांगितली तर ते म्हणाले साईबाबा हे दत्ताचेच अवतार आहेत. तेव्हापासून मला बाबांबद्दल जास्तच ओढ लागली. आमच्याकडे सर्वांची साईबाबांवर श्रद्धा व भक्ति आहे.

मी हैद्राबाद येथे एस.टी. (निझामस्टेट रेल्वे) मध्ये कामाला होतो. मला दरवर्षी रेल्वे पास मिळत होता. हैद्राबाद ते मुंबई मनमाड मार्गे मी पास काढला. मी पहिल्यांदाच शिर्डीला जाण्यासाठी निघालो. मनमाड आत्यावर मनमाड ते कोपरगाव तिकिट काढायला वेळ मिळाला नाही. कारण हैद्राबादची गाडी उशीरा आली. त्याकरिता कोपरगावची गाडी सुटण्याची वेळ झाली. मी व माझ्या बसेसचे पैसेंजर गाडीत चढलो. गाडीत बसल्यावर शेजारील लोकांना सहज सांगितले की, माझ्याजवळ तिकीट नाही. गार्ड किंवा चेकरला सांगण्यास वेळ मिळाला नाही. गाडीत खूप गर्दी होती. एक गृहस्थ म्हणाले की, माझ्याजवळ एक जादा तिकीट आहे. मित्र येणार होता. तो आला नाही तर ते तुम्हांला देऊ कां? मी होय म्हणालो. तिकीट घेतले. खाली उत्तरल्यावर पैसे देतो असे म्हटले ते होय म्हणाले. उत्तरल्यावर स्टेशनवर सगळीकडे शोधले तर ते कुठेच दिसले नाहीत. साक्षात् बाबांनीच तिकीट आणून दिले असे सर्वजण म्हणाले.

एकदा असे झाले की १९५६ मध्ये माझी बदली हैद्राबादहून औरंगाबादला झाली. एक वर्षांनी माझी पती व मुले शिर्डीला गेली. रेजेमुळे मला त्यांच्याबरोबर जाता आले नाही. माझ्या खिशात दोन पास होते. एक नवा दुसरा जुना (तारीख संपलेला) एक पास मी न पाहताच दिला होता. सर्वजण निघून गेल्यावर मी खिशात पाहिले तर नवीन पास माझ्याजवळ होता. जुना पास पतीबरोबर दिला होता. लगेच मी ऑफिसमध्ये जाऊन तिथे सांगितले की, स्टेशनवर जाऊन फोन किंवा टेलीग्राम करतो, तेव्हा तेथील लोक म्हणाले तुम्ही काही काळजी करू नका. साईबाबा सर्व पाहून घेतील. चमत्कार असा झाला की, जाता येता दोन बेळा पास चेक झाला. परंतु काहीही न होता सर्व मंडळी खुशाल परत आली. अशा तच्छेने बाबांच्यावर सर्व भार टाकल्यामुळे ते माझ्या हाकेला धावून आले.

आम्ही २, ३ वर्षांपूर्वी कोल्हापूरला मुलाकडे गेलो असतांना मला मुलीचे पत्र मुंबईहून आले की, तिच्या ५ वर्षांच्या मुलीचा किडलेला दात भूल देऊन २०० रु. खर्च करून काढायचा होता. तिला भूलीची भिती वाटत असल्यामुळे आईला पाठवून कळवले की, भूलीला (ऑपरेशनला) भिवू नकोस कारण साईबाबा आपले पाठीराखे आहेत. मी दररोज बाबांच्या देवळांत जाऊन जप, पोथी वाचत होतो. ३, ४

वेळा दवाखान्यातून नातीला घरी पाठवत होते. कारण सर्दी, ताप, खोकला असल्यामुळे तारीख पुढे ढकलली जात होती. आम्ही ६ महिन्यानंतर पुण्याला आलो. माझ्या मुलीला व नातीला पुण्याला बोलाविले. डॉ. श्रीकांत शारंगपाणी यांच्याकडे दात दाखविण्याकरिता नेले. १० रु. देऊन भूल न देता दात काढला. यावेळेस पण बाबा माझ्या हाकेला धावून आले होते.

त्यांच्या पुस्तकातले वचनच आहे की —

नित्य मी जीवंत। जाणा हेचि सत्य।

नित्य ह्या प्रचित अनुभवै।

असे मला अनेक अनुभव आलेले आहेत. त्यातले काही वर दिलेले आहेत.

अवतारालाही अवतार संपवावा लागला-

सौ. उषा अधिकारी,
सावित्री सदन, बंदर रोड रत्नगिरी

श्री विष्णुने दुर्जनांना च्छास आणि सज्जनांचा सांभाळ करण्यासाठी दशावतार घेतले. यातले काही प्राण्यांच्या रूपात होते. या दशावतारात परशुराम हा चिरंजीव असा अेकच अवतार आहे. बाकी अवतारामध्ये अवतार कार्य पूर्ण झाल्यावर देहत्याग केलेला आहे. राम आणि कृष्ण हे परमेश्वराचे विशेष गाजलेले अवतार. राम अवतारात राक्षसांचा संहार करायचा होता, भरतभूमीवर रामराज्य चालवायचे होते, राजनीतीचा धडा लोकांना शिकवायचा होता हे कार्य होते. कृष्णरूपात दैत्यांच्या विलक्षण त्रासातून भरतभूमीला मुक्त करायचे होते. याच अवतारात परमेश्वराच्या अगाध, अघटीत लीलांचे दर्शन घडवायचे होते. मानवरूपात राहिल्याने साध्या मानवासारखे देहव्यापार- भोग भोगूनही दाखवायचे होते. राम अवतारात वानरांसारख्या प्राण्यांची मदत घेऊन बलाढ्य राक्षसांचा संहार करून भरतभूमीत रामराज्य म्हणजे सुखाचे राज्य लोकांना दाखवून रामाने शरयू नदीत देहत्याग केला. कृष्ण अवतारात पांडवांच्या रथाचे सारथ्य करून कुरुक्षेत्रावर भगवतगीता अर्जुनाला सांगून त्याच्यात वीरश्री निर्माण करून कुरुपुत्रांचा व त्यांचे पाठीशी उधे राहिलेल्या दुष्टांचा संहार करण्याचे कार्य करवून सामान्य माणसाप्रमाणे एका सामान्य व्याधाच्या हातून मृत्यूचा स्वीकार कृष्णाने केला.

आपले बाबा म्हणजे कृष्णच. बाबांचे शिरडीत आगमन होण्यापूर्वी आपल्या भरतभूमीमधे हिंदूमुस्लीम भयंकर वाद होता. श्रीबाबांचा अवतार त्यासाठीच होता. मानवजात ही एकच जात. जाती जमाती माणसाने निर्माण केल्या आहेत, परमेश्वराकडे जातपात हा भेद नाही. हे लोकांना त्यांच्या सहवासात राहून पटवून द्यायचे होते. परस्परात आपलेणा, प्रेम निर्माण करायचे होते. हे कार्य सोपे नव्हते. समाजकंटकांकडून कितीतरी त्रास, अवहेलन सहन करायला. लागणार होती. अर्थात हे बाबांना कठीण नव्हते. श्रीबाबा हे प्रत्यक्ष अवतारच होते. त्यांनी ते तोंडाने सांगितले नाही पण त्यांच्या विविध लीला, त्यांचे

अचाट सामर्थ्य, निसर्गावर असलेली त्यांची अफाट सत्ता यांनी ते सिद्धच झाले होते. श्रीबाबा शिरडीत ६० वर्षे वास्तव्य करून होते. रुई, निमगाव, राहाते या तीन गावापलिकडे ते कुठेही गेले नाहीत- त्यांनी आगगाडी कधी पाहिलेली नव्हती, तरी सगळे वेळापत्रक त्यांना तोंडपाठ असे. भक्तांच्या बहात्तर पिढ्यांचा ते इतिहास सांगत. आपले किती जन्माचे संबंध आहेत ते सांगत. पुढे होणाऱ्या गोष्टी त्यांना आधीच कळत. ते पूर्ण अंतज्ञानी होते. श्रीबाबांनी आपल्या सहवासात आलेल्या, श्रद्धा सबुरी ठेवणाऱ्या भक्तांना मोक्षपदला| नेले. भक्तांवर मातेसारखे प्रेम केले. भक्तांना कधीही कसलाही उपदेश न करता त्यांचे आचरण सुधारले. त्यांच्यात बंधुभाव निर्माण केला.

प्रारंभी फकीर म्हणून शिरडीत आगमन झाले तेव्हा लोक त्यांना वेडा समजत. मुले टिंगल करीत. पण बायजाबाई पाटील मात्र त्यांना देवच समजत. पाठोपाठ रानवानात हिंडूनही त्यांना प्रेमाचे चार घास भरवत. त्यांचे ८।१० वर्षांचे लाडके लेकरु या आपल्या मानल्या मामाला हड्डाने नवीन कपडे घालायला लावी. बाबा बायजाबाईचा भाव पाहून मशिदीत राहायला लागल्यावर तात्या तिथे झोपायला लागला. कोवळे ८।१० वर्षे वय. सधन पाटलांचा एकलता एक लाडका लेक. पण बायजाबाईने त्याविरुद्ध चकार शब्द काढला नाही. आपले सुदैवी पोर देवाच्या सहवासात राहिले तर त्यात त्याचेच कल्याण आहे ही ती भक्तिमान स्त्री जाणून होती. ती बाबांवर तात्या-इतकीच माया करीत होती. तिचा मृत्यु होण्यापूर्वी तिने तात्या बाळाला बाबांच्या स्वाधीन करून म्हटले होते की याचा नीट सांभाळ करा. लेकरु द्वाड आहे, तापट आहे. श्रीबाबांनी त्यांना वचन दिल्यावर बायजाबाई सुखाने मरणाला सामोऱ्या गेल्या. श्रीबाबांना पुढचे भाकीत आधीच कळत असल्याने तात्यांचा मृत्युकाळ दिसू लागला होता. तो एका रात्री स्वप्नात त्यांनी रामचंद्र पाटलांच्या कानावर घातला होता. त्याला ते खरेही वाटले होते आणि खरोखरच तात्या आजांरी पडला आणि श्रीबाबांचे भाकीत खरे होणार असे दिसू लागले. पण बायजाबाईला दिलेले वचन बाबा विसरले नव्हते. त्यांनी आपल्या निर्वाणाची कुणालाही कल्पना न देता तात्याच्या मृत्यूच्या बरोबर वेळेला स्वतः समाधी घेतली. श्रीबाबांचा आर्युदाय संपत आला होता त्याचा अर्थ नव्हे. श्रीबाबा म्हणत असत “मी मरून जाईन पण दिलेला शब्द आणि वचन पुरे करीनच करीन या मशिदीत बसून मी असत्य भाषण कधीच करीत नाही.” त्याप्रमाणेच श्रीबाबा वागले- रामाने सामान्य माणसांप्रमाणे १४ वर्षे वनवास भोगला. श्रीकृष्णाने स्यमंतक मण्याची चोरी केल्याचा आरोप सहन केला. श्रीबाबांनी वेडा, खुळा वर्गी विशेषणे स्वतःना लावून घेतली. राम-कृष्णांनी राजवैभव तरी भोगले. आपल्या या शिरडीतल्या राजाने मात्र कसलेच उपभोग भोगले नाहीत. भिक्षा मागूनच पोट भरले. सामान्यांसारखेच राहिले. आपले असामान्य दाखवता दाखवता विजयादशमीच्या साडेतीन मुहूर्तातील| एका सुमुहूर्तावर सामान्य माणसांप्रमाणे भुरंकन अनंतात विलीन झाले. अवतारालाही आपला अवतार प्रेमळ भक्तासाठी संपवावा लागला.

बी. एड. ला प्रवेश बाबांनी दिला

सौ. प्रमिला लिलाधर धडाडे

एम. ए. बी. एड.

अशोकनगर, नागपूर.

“जरी हे शरीर गेलो मी टाकून ॥

तरी मी धावेन भक्तांसाठी”

शिरडी येथील साईबाबांच्या दर्शनाला आम्ही सर्वजण ५ डिसेंबर १९८४ रोजी गेलो. गुरुवारला सायंकाळी आरतीच्या वेळी मी मंदिरात उपस्थित होते. आरती संपल्यानंतर साईबाबांच्या मंदिरात मी बसले. त्यावेळी मला “साईबाबांची ११ वचने” लिहिलेला बोर्ड दिसला. औत्सुक्यापोटी मी तो बोर्ड वाचला. त्यातील ‘जरी हे शरीर गेलो मी टाकून । तरी मी धावेन भक्तांसाठी’ हे वचन वाचल्याबरोबर मला त्यांच्या वचनाची प्रचिती आलेल्या अनुभवाची आठवण झाली.

माझे पती एम. ए. झालेले असून ते ‘जे.सी. डी. गर्ल्स हायस्कूल’ नागपूर येथे नोकरीवर आहेत. फार दिवसांपासून बी.एड. होण्याची त्यांची इच्छा होती. पाच वर्षांपासून ते सारखे बी.एड. ट्रेनींगला अऱ्डमिशन मिळावी म्हणून फॉर्म भरत होते. पण ट्रेनिंग कॉलेजमध्ये त्यांना बी.एड. साठी अऱ्डमिशन मिळत नव्हती. ३ वर्षांपूर्वी तर नागपूरच्या बी.एड. ट्रेनिंग कॉलेजमध्ये अऱ्डमिशन मिळणार होती व तसे आश्वासन पण मिळाले होते. पण ऐन वेळेवर कमी पसेन्टेजनमुळे अऱ्डमिशन मिळाली नाही. त्यामुळे ते मनोमन जरा निराश झाले. मला देखील वाईट वाटाट होते.

मी मग साईबाबांना शरण गेले. त्यांना विनंती केली, “साईबाबा, हे अऱ्डमिशन करिता इतके प्रयत्न करतात. पण ह्यांची अऱ्डमिशन होत नाही आणि बी.एड. करण्याची ह्यांची फार फार इच्छा आहे. तेव्हा साईबाबा जर तुम्ही आपल्या भक्तांची इच्छा पूर्ण करता, अडीअडचणीच्या वेळी साथ देता तर मग माझ्या मिस्टरांना अऱ्डमिशन का मिळू देत नाही? कसेही करा. पण ह्यांना जवळपास कुठे तरी अऱ्डमिशन मिळू घ्या. जर तुम्ही माझ्या मिस्टरांना अऱ्डमिशन मिळू दिली तर आम्ही शिरडीला तुमच्या दर्शनास येऊ.” अशा प्रकारचे साईबाबांना साकडे घातले. जर खरोखर तुम्ही भक्तांची इच्छा पूर्ण करणारे भक्तवत्सल असाल, तर माझी ही इच्छा पूर्ण कराल, नाही तर नाही असेही मी अज्ञानीपणाने म्हटले.”

पुन्हा ह्यांनी १९८४ च्या उन्हाव्यात नियमितपणे बी.एड. करण्यासाठी फॉर्म भरला. पण नंबर काही लागतच नाही. तेव्हा ह्यांच्यापेक्षा मी जास्त दुःखी व निराश झाले. कारण मी बी.एड. आहे. माझ्या मिस्टरांची माझ्यापेक्षा कमी डिग्री असू नये. ही माझी इच्छा म्हणून ह्यांना अऱ्डमिशन मिळाली नाही की, मला वाईट वाटायचे. नागपूरचे बी.एड. ट्रेनिंग कॉलेज सुरु झाले.

आणि ----- अगदी अकस्मात ऑगस्ट महिन्यामध्ये एक बंद लिफाफा पोस्टाने घरी आला. मी तो लिफाफा फोडून वाचायला सुरुवात केली. त्यात लिहिले होते, ‘यावर्षी

काटोलला 'नवीग महाविद्यालयामध्ये' बी.एड. ट्रेनींग कॉलेज सुरु करण्याची सरकारने परवानगी दिली आहे. तेव्हा आपल्याला ॲडमिशन पाहिजे असल्यास १५०० रु. नगदी 'भरावे' ते पत्र वाचून मला अतिशय आनंद झाला. कारण 'ॲडमिशन मिळणार' म्हणून माझी आशा पालवली. मी धावतच देवघरात गेले व साईबाबांच्या फोटोकडे बघून भागलेल्या अंतकरणाने म्हटले, "बाबा तुमची लीला किती अगाध आहे. किती सहजतेने, घर बसल्या तुम्ही हांना ॲडमिशन मिळू देण्याचे खप्र पूर्ण केले. खरंच बाबा, तुम्ही आपल्या भक्तांवर सदैव कृपादृष्टी ठेवता व त्यांची इच्छा पूर्ण करता. पण आम्ही पामर मात्र, तुमची लीला समजून घेऊ शकत नाही. कारण आम्ही 'पी हळद अनु हो गोरी' अशा प्रवृत्तीचे लोक. खरोखरच बाबा, तुमच्यावर श्रद्धा ठेवली तर तुम्ही भक्तांची इच्छा पूर्ण केल्याशिवाय राहत नाही. त्याकरीता भक्तांजवळ सबुरी असायला हवी." अशा प्रकारे बाबांनी, घर बसल्या अगदी सहजतेने, हांना बी.एड. ला ॲडमिशन मिळवून देण्याची, माझी कितीतरी दिवसांची इच्छा पूर्ण केली, व आता ते बी.एड. ट्रेनींग बाबांच्या कृपेने पास देखील झालेले आहेत.

आणि या सर्व प्रकारावरून "जरी हे शरीर गेलो मी टाकून, तरी मी धावेन भक्तांसाठी" या त्यांच्या वचनाची प्रचिती येते. तेव्हा सर्व साई भक्तांना माझी आग्रहाची विनंती आहे की, त्या साईवर तुम्ही श्रद्धा ठेवा म्हणजे तुम्हाला सबुरीचे फळ मिळेलच मिळेल.

"श्री सच्चिदानंद सद्गुरु साईनाथ महाराज की जय"

साईबाबांच्या द्वारकामाईने कोणाकोणाला वाचविले

— श्री. माधव गजानन गोरे.

विनायक बाग,

बालाजी मंदिर मार्ग,

कुर्ला (पश्चिम), मुंबई : ४०० ०७०.

लोहाराची मुलगी

अेका धनत्रयोदशीला बाबांनी धूनीत हात घालून दूरवर रहात असलेल्या मुलीला भट्टीत पडत असताना वाचविले.

भिमाजी पाटील

क्षयरोगी भिमाजी पाटलाला जेव्हा द्वारकामाईत आणले तेव्हा बाबा म्हणाले या द्वारकामाईत तुझे आता पाऊल पडले तेव्हा तुला नकी दुखण्यापासून आराम पडणार व त्याग्रमाणे भिमाजी पाटील क्षय मुक्त झाला.

बाळा शिंपी

जेव्हा बाळा शिंपी याचा हिवताप जाईना तेव्हा तो अेक दिवस द्वारकामाईत आला व बाबांना आपले दुःख सांगितले. बाबांनी त्याला सांगितले “लक्ष्मीआईच्या देवळाजवळच्या काळ्या कुत्राला दहिभात खाऊ घाल” त्याप्रमाणे बाळाने केल्याबरोबर त्याचा हिवताप नाहीसा झाला.

बापूसाहेब बुट्टी

अेकदा शिर्डीत असताना बापूसाहेब बुट्टींना सारख्या वांत्या व जुलाब होऊ लागले, तेव्हा भक्तांनी त्यांना बाबांसमोर द्वारकामाईत आणले. तेव्हा बाबांनी त्यांच्यासमोर बोट हलवून सांगितले “आता शौचास होता कामा नये व वांतीही येता कामा नये” त्याप्रमाणे दोन्ही व्याधींनी पलायन केले व बापूसाहेब खडखडीत बरे झाले.

आळंदीचे स्वामी

अेकदा ह्या स्वामींना कर्णरोगाने बेजार केले म्हणून ते द्वारकामाईत आले तेव्हा बाबांनी त्यांना आशीर्वाद दिला “अल्ला अच्छा करेगा” नंतर स्वामी पुण्यास निघून गेले व ८ दिवसातच त्यांचा कर्णरोग बरा झाला.

काका महाजनी

अेकदा काका महाजनींना जुलाबाने अगदी हैरण केले तेव्हा बाबांनी द्वारकामाईच्या सभामंडपात अेक शेंगदाण्याची थैली पडली होती त्यातील दाणे उचलले व ते सोलून काकांना खायला दिले व नंतर त्यांना पाणी प्यायला दिले व त्या क्षणापासून काकांचे जुलाब बंद झाले.

श्री दत्तोपंत

हरदा शहरचे श्री. दत्तोपंत पोटशूल्याच्या व्याधीने १४ वर्षे गाजले होते. तेव्हा अेक दिवस ते शिरडीला द्वारकामाईत आले व बाबांना आपल्या व्याधीबद्दल सांगितले. तेव्हा बाबांनी त्यांना विभूती दिली व डोक्यावर हात ठेवून आशीर्वाद दिला व तेव्हापासून त्यांचा पोटशूल्य पूर्ण बरा झाला.

डॉक्टर पिल्ले

नासुग्रस्त डॉक्टर पिल्ले अेकदा द्वारकामाईत बाबांच्या शेजारी बसले होते. तेव्हा थोड्यावेळाने संध्याकाळ झाली म्हणून अब्दूल पणत्या पेटविण्याकरिता द्वारकामाईत आला व पणत्या लावता लावता अब्दूलचा पाय चुकून पिल्यांच्या नासुग्रस्त पायावर पडला व त्यातून नारु बाहेर पडले व पिल्यांना अेकदम आराम पडला.

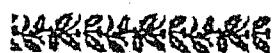
मालेगावच्या डॉक्टरांचा पुतण्या

अेकदा डॉक्टरांच्या पुतण्याला दाढ्याव्रण झाला होता. खूप औषधे झाली, परंतु गुण येईना. म्हणून डॉक्टर त्याला घेऊन शिर्डीला आले, व द्वारकामाईत येऊन बाबांना रोगाबद्दल निवेदन केले, बाबांनी त्यांना अुदी दिली व रोज ब्रणावर फासावयास सांगितली. व त्याप्रमाणे ८ ते १५ दिवसात त्या पुतण्याला उत्तम गुण आला.

शामा

अेकदा शामाला सर्पदंश झाला तेव्हा लोकांनी त्यांना उचलून द्वारकामाईत आणले, तेव्हा बावांनी शामाला पाहून खालील उद्गार काढले, “चढू नको भटुरड्या वर। चढशील तर खवरदार। चल निघ जा खाली उतर” हे उद्गार अर्थात सर्पविषाला उद्देशून होते व त्याप्रमाणे शामा विषमुक्त होऊन बरा झाला.

बाळाला बरे वाटले

जरी हे शरीर गेलो मी टाकून तरी मी धावेन भक्तांसाठी
तरी मी धावेन भक्तांसाठी

सौ. कल्यना एस. पोतदार
९४ एम/७१ जनता नगर
ताडदेव रोड
मुंबई — ४०० ०३४.

हे साईबाबांचे वचन खरेखरीच सार्थ आहे. माझ्या बहिणीला १२ ऑक्टोबर १९८५ रोजी शस्त्रक्रिया करून पहिला मुलगा झाला. दहा बारा दिवसांनंतर त्या मुलाची तब्बेत बिघडली. म्हणून त्याला गिरगावातील एका मोठ्या डॉक्टरांना दाखविले. त्यांनी त्याला न्युमोनीया झाला आहे असे सांगून हॉस्पीटलमध्ये दाखल करण्यास सांगितले. अकरा दिवस त्या हॉस्पीटलमध्ये त्याला ठेवले. तेथे त्याला ऑक्सिजनवर ठेवले. जवळजवळ वीस औषधाच्या बाटल्या, इंजेक्शने झाली. चार वेळा त्याचा एक्स-रे काढला. रक्त, लघवी, संडास सर्व तपासले परंतु अजिबात त्या बाळाला गुण आला नाही. म्हणून आम्ही तेथून त्याला दुसऱ्या मोठ्या डॉक्टरांकडे नेले. जन्मतः त्याचे वजन दोन किलो होते. नवीन डॉक्टरांनी वजन केले तेव्हा ते एक किलो सातशे ग्रॅम भरले. म्हणजे वजन खूपच कमी झाले. आम्ही सर्व काळजीत पडलो. साईबाबांचा धावा करू लागलो. त्या डॉक्टरांनी त्याला भाटिया हॉस्पीटलमध्ये ठेवण्यास सांगितले. त्या मुलासाठी परदेशी दुधाचा डबा चालू करण्यास सांगितले. त्या दुधाने त्याला बरे वाटले. त्याचा कफ कमी झाला. नंतर एकाएकी त्याला संडास सुरू झाला. ताप येऊ लागला. डॉक्टरानी त्याचे तोंडाने दूध पिणे बंद केले, व त्याला नाकात नव्ही घालून दूध देऊ लागले. चार एक्स-रे काढले. बेरीयम हे पांढरे औषध प्यायला देऊन एक्स-रे काढला. डॉक्टर म्हणत, अन्ननिलिकेत काही तरी दोष असावा असे चाळीस टक्के वाटते. नाकातली नव्ही किती दिवसानी काढणार असे डॉक्टरांना विचारले असता ते म्हणाले, किती दिवसानी काय विचारता? किती महिन्यानी काढणार असे विचारा. या त्यांच्या वाक्याने आम्ही खूपच

घाबरलो. बाळाची आई तर काळजी करून बारीक होत चालली. मधून मधून बाळाला शंभर पर्यंत ताप येऊ लागला. त्या हॉस्पीटलमध्ये एक महिना झाला. परंतु बाळाची तब्येत सुधारेना. शेवटी ते हॉस्पीटल आम्ही सोडले, व बाळाला दादरला आठवले डॉक्टरांकडे आणले. त्यांनी परत त्याचे रक्त, लघवी, संडास सर्व तपासले. दादरला कशयप हॉस्पीटलमध्ये त्याला ठेवले. त्याला रक्ताची जखरी आहे असे डॉक्टरांनी सांगितले. त्याप्रमाणे त्याला शंभर सीसी रक्त चढवले. नंतर बेरीयमच्या साहाय्याने एकस-रे मध्ये काही दोष आढळल्यास त्याचे आपेरेशन करावे लागेल असे डॉ. आठवले व डॉ. लोकेश्वर यांनी सांगितले. बाळाला आता तोंडाने थोडे थोडे दूध देऊ लागले. आम्ही साईबाबांचा धावा सुरू केला. नवस केला. आमच्या बाळाचा फोटो निर्दोष असू दे म्हणून साईबाबांना विनवणी केली, आणि साईबाबांच्या कृपाप्रसादाने बाळाच्या छातीच्या काढलेल्या फोटोत बिलकुल दोष नाही असे डॉक्टरांनी सांगितले. आमचे सर्वांचे चेहरे आनंदाने उजळून निघाले. साईबाबांच्या कृपेने आमचा बाळ सात दिवसात बरा झाला. गुरुवारी त्याला डॉक्टरांनी घरी पाठवले. साईनिकेतनमध्ये जाऊन साईबाबांच्या चरणावर आम्ही बाळाला ठेवले, व घरी आणले. २६ डिसेंबर ८५ रोजी दत्तजयंतीच्या शुभ मुहूर्तावर बाळाचे सिद्धेश हे नाव ठेवण्यात आले. आता तो तीन महिन्याचा झाला. बाबांच्या कृपेने तो मजेत आहे.

अशीच साईबाबांची कृपादृष्टी आपणा सर्वांवर राहो हीच साईचरणी प्रार्थना.

भक्तांची माऊली-श्रीसाईबाबा

— श्री. ए. एस. फर्नार्डीस.

चमणकरवाडी, उभादांडा, वरचे माड,
मु. वेंगुर्ला, ता. सिंधुदुर्ग, ४१६५१६.

सदगुरु वाचोनी सांपडेना सोय। धरावे ते पाय आधी आधी ॥

आपणासारिखे करिती ताळ्काळ। नाही काळवेळ तया लागी ॥

लोह परिसाची न साहे उपमा सदगुरु महिमा अगाधीचि ॥

तुका म्हणे कैसे आंधळे हे जन। गेले विसरून खन्या देवा ॥ ॥

या संत तुकाराम महाराजांच्या उक्तीप्रमाणे हा संसार रूपी भवसागर तरावयास सदगुरु श्री साईबाबांशिवाय तरणोपाय नाही. त्यांचे आपण अनन्य भावाने पाय धरावे. त्यांच्यावर आपण भार घालावा व निश्चित मनाने |असावे, व आपले सक्तर्म आचरावे. मग त्यांना आपल्यासारखे करायला काळ वेळ लागत नाही. लोखंड आणि परिस यांची तुलना करून शोभत नाही. लोखंड हे लोखंडच. परंतु लोखंडाला परीसाचा स्पर्श होताच त्याचे

सोने होते. त्याचप्रमाणे सदगुरु महिमा अगाध आहे. त्या सदगुरु श्रीसाईबाबांचे आपण पाय धरल्यानंतर आपल्या जीवनाचे सोने झाल्याशिवाय राहणार नाही. म्हणजेच आपल्या जीवनाचे सार्थक होते. श्रीसंत तुकाराम महाराज म्हणतात, “आपण सर्व लोक आंधळे आहोत. आपल्याला खरा देव कोणता हे सुद्धा समजत नाही. आपण भ्रामक समजुर्तीना बळी पडतो. भोंदू साधूना भजतो. त्यांच्याकडे आपण जाऊन सुखाची याचना करतो. परंतु त्यांच्याकडून आपल्याला सुख मिळण्यापेक्षा दुःखच, निराशाच पदरी पडते. म्हणून आपण सदगुरु श्रीसाईबाबांना अनन्य शरण जावे.

आपले मानवी जीवन अनेक सुख दुःखाचे मिश्रण आहे. त्या सुखदुःखांना आपण तोंड देऊन त्यातून मार्ग काढला पाहिजे. जो तो आपापल्या पूर्व जन्मांतील कर्माच्या फलाप्रमाणे सुख अगर दुःख भोगीत असतो. दुःखाशिवाय सुख आणि सुखाशिवाय दुःख असूच शकत नाही.

मनुष्य जीवन हे क्षणभंगुर आहे. ते शाश्वत असे जीवन नाही. तर आपण शाश्वत सुखाच्या मागे लागले पाहिजे. याकरिता “साईभक्ती” या साधनाची कास धरून आपला मार्ग आखला पाहिजे

आपले साईबाबा हे महान संत होते. साईबाबा हे साक्षात् अवतारी पुरुष होते. साईबाबा हे साक्षात् परब्रह्म होते. साईबाबा परमेश्वर होते. ईश्वर हा एकच असतो. त्यांची नावे अलग अलग असतात. साईबाबांनी त्यांच्या जीवनात अनेक चमत्कार करून दाखविले. पाण्याने पणत्या पेटविल्या. हरवलेली घोडी दाखविली. चिलीम पेटविण्यासाठी चिमटा दगडावर आपटून विस्तव उत्पन्न केला. उदी देऊन गोर गरीब, दीन दुबव्यांचे, दुःखी जीवांचे जीवन आनंदी केले. स्वतः डोक्याला चिंधी, औंगात कफनी, हाती करवंटी या वेषात ते जीवन जगले.

साईबाबांजवळं जातीभेद, धर्मभेद नव्हता. बाबांच्या भक्तांत सर्व धर्मिय लोक होते. आजही ते आहेत. हिंदू मुस्लिम हे दोन्ही साईचे भक्त होते. साईच्या पाशी हिंदू, मुस्लिम, ख्रिस्त पारशी, शीख असा भेदभाव नव्हता. म्हणूनच सारेच जण साईच्या प्रेमाचे चाहते होते व त्या सान्यानाच साईप्रेमाचा लाभ झाला.

तो हा साई संतवर। ईश्वराचा दुजा अवतार।

डोई तयाच्या पायावर। ठेविता कृपावर ठेवील। श्री साई सच्चरित अध्याय ११-ओवी १४९।

आपण श्री माऊलीच्या चरण कमलावर अनन्य भक्तीने डोके (डोई) ठेवावे. म्हणजे ती माय माऊली आपणावर कृपाकर ठेविल्याशिवाय राहणार नाही.

आपली साईबाबांवरील भक्ती खाली दर्शविल्याप्रमाणे असावी. एखादी मांजरी आपल्या पिल्लांना दूध पाजून बाहेर गेल्यावर तिची पिल्ले तिच्या मागून परत जातात व पुन्हा त्या मांजरीला लुंचतात. ती मांजरी काही वेळ गुरुगुरते. परंतु थोड्याच वेळात ती जमिनीवर पहुडताच ती शांतपणे आपल्या पिल्लांना दूध पाजते. त्या मांजरीच्या पिल्लांच्या तीक्ष्ण नख प्रहारांनी त्या मातेची ओटी दूधाने भरते व त्यातून दूधाच्या धारा वाहू लागतात. ती आपल्या पिल्लांना जवळ कवटाळते व त्यांना मनोसक्त दूध पाजते.

जैसी त्या बाळांची अनन्य भक्ति। मातेसी करी दुधोत्पत्ति ॥

तैसीच तुमची साईपदासक्ति। द्रवतील चित्तीं साईते। श्री साईसच्चरित अध्याय
१५ ओवी १७

ज्या प्रमाणे त्या बाळांचे आपल्या आईवर अनन्य प्रेम असते. त्या उल्कट प्रेमामुळेच त्या आईला दुधाची उत्पत्ती होते. त्याचप्रमाणे आपण श्री साई चरण कमलांची आसक्ती धरली पाहिजे. आपण साईबाबांची सेवा करावी. आपण कोणतीही गोष्ट करताना साईबाबांची आठवण करावी, म्हणजे कोणतेही कठीण कार्य असले तरी साईकृपेने पार पडेल.

मुंबई नगरामध्ये शेट हरिश्चंद्र पितळे नावाचे सदृग्हस्थ होते. त्यांचा एक मुलगा होता. तो नेहमी आजारी पडत असे. त्या मुलाला वारंवार फिटस् येत असत व तो बेशुद्ध पडत असे. त्या आजारपणामुळे ते अगदी दुःखी झाले होते. गावातील सर्व डॉक्टर, वैद्य झाले. परदेशी वैद्य झाले. पण त्याला काहीच गुण येईना. फक्त साधुसंतांच्या भेटी घेणे शिल्लक राहिले होते.

सन १९१० साली मुंबई प्रांतात श्री संत दासगणू महाराजांची किर्तने झाली त्या किर्तनामधून त्यांनी सदृगुरु श्री साईबाबांची ओळख करून दिली. ज्यावेळी ते कीर्तन करीत त्यावेळी ते आपल्या समोर श्री साईबाबांची प्रतिमा ठेवून कीर्तन करीत असत. ज्यावेळी ते साईबाबांचे गुणगान गात, त्यावेळी त्यांचे अंतःकरण गहिंवरून येई व श्रोत्यांच्या डोऱ्यातून आनंदाश्रू वाहत असत. त्यामुळे साईबाबांची कीर्ती सगळीकडे पसरली. त्यावेळी शिरडी ह्या छोट्याशा गावाला पंढरपूरचे क्षेत्राचे स्वरूप आले. व विविध प्रकारचे लोक शिरडीच्या यात्रेची वारी करण्यासाठी येऊ लागले.

श्री संत दासगणू महाराजांनी आपल्या किर्तनातून साईभक्तीचा प्रसार केला. साईबाबांच्या उदी प्रसादाने भूत-पिशाच्चे पळतात, त्याचप्रमाणे आशिवादने नाना प्रकारच्या पीडा ठळतात. साईबाबांच्या दृष्टीक्षेपाने कोणत्याही प्रकारच्या बाधा निवारण होतात. अशा प्रकारे दासगणूच्या कथा-किर्तनातून, त्यांच्या प्रासदिक ग्रथातून श्री साईबाबांचे महात्म्य वाढीस लागले. त्यामुळे पितळे यांची श्रीसाईबाबांस पाहण्यास उक्तंठा वाढली. ते आपल्या मुलाबाळांस बरोबर घेऊन सहपरिवार शिरडीला आले. त्यांनी प्रथम आपल्या मुलास बाबांच्या पायांवर घातले व आपण बाबांस साष्टांग लोटांगण घातले. इतक्यात तेथे एक विपरीत दृश्य घडले. श्रीसाईबाबांची व त्या मुलाची दृष्टादृष्ट होताच मुलगा बेशुद्ध पडलां. त्या मुलाने आपले डोळे गरागण फिरविले. हे पाहून त्याचे आईबाप म्हणजे पितळे कुटुंब गडबडले. तो मुलगा भूमीवर पडताच त्याच्या तोंडातून फेस येऊ लागला. त्याचा श्वास निघून गेला असे वाटू लागले. तो मुलगा मरण पावला असे समजून त्या मुलाच्या आईबडिलांची भितीने गाळण उडाली. यापूर्वी त्या मुलाला अनेक झटके येऊन गेले होते. परंतु इतका वेळपर्यंत त्याला परत शुद्धीवर येण्यास वेळ लागला नव्हता. ही 'न भूतो न भविष्यति' अशी प्राणांतिक गति पाहून त्या मुलाची माता आक्रोश करू लागली.

त्या मुलाची आई म्हणू लागली, "आम्ही आलो कशासाठी आणि हे झाले काय? आम्ही आलो बाळाच्या उपायासाठी, तर हा झाला अपाय, असे हे श्रीसाईबाबांचे पाय

घातकी आहेत काय? तर हा आमचा येण्याचा खटाटोप व्यर्थ आहे. चोरांच्या भितीने घरात जावे, ते घरच अंगावर कोसळून पडावे, तशी आमची ही स्थिती झाली. वाघ खाईल म्हणून गाई पळून जातात, तर त्यांना वाटेत भेटतो कसाई, तसेच हे आमचे झाले. वाटेतील पांथस्थ (वाटसरू) उन्हात तापला म्हणून वृक्षाच्या छायेत येऊन बसला. तर तो वृक्षच त्याच्या अंगावर कोसळून पडावा, तशी ही आमची अवस्था झाली. असे नाना प्रकारचे विकल्प त्याच्या मनात आले.

हे पाहून श्री साईबाबांनी त्यांना आश्वासन देऊन सांगितले. तुम्ही जरा मनात धीर धरा. तुम्ही तुमच्या मुलास बिन्हाडी घेऊन जा. थोड्या वेळानंतर त्याला परत शुद्धी येईल व तो जागा होईल. उगाच घाई करू नका. पुढे असे केल्यानंतर श्रीसाईबाबांची अमृतवाणी खरी ठरली. त्यांचा मुलगा परत शुद्धीवर आला. पितळे सहकुटुंब आनंदित झाले. त्याच्या मनातील वाईट विचार नाहीसे झाले.

वाड्यात नेल्यानंतर ताबडतोब त्यांचा मुलगा शुद्धीवर आला. त्यामुळे त्याच्या आईबापाना अत्यानंद झाला. पितळे पलीसमवेत बाबांच्या दर्शनाला येऊन अति नम्रतेने त्यांनी बाबांना साष्टांग नमस्कार घातला. ते आपल्या मुलाला पाहून उठून बसले व त्यांनी बाबांचे आभार मानले. ते बाबांचे पाय चेपीत बसले. एवढ्यात बाबा हसत हसत पितव्यांना म्हणाले, “तुझ्या मनामध्ये संकल्प-विकल्प उठले होते, तुझ्या मनामध्ये विविध प्रकारचे विचार-तंरंग उठले होते ते आता तरी शांत झाले आहेत काय?

“ठेवील निष्ठा घरील सबूरी। तयासी श्री हरी रक्षील ॥” (श्री साईसच्चरित अध्याय २६, ओवी ८३)

तर बाबा म्हणतात, “जो माझ्यावर दृढ श्रद्धा ठेवील, तसेच सबूरी घरील. त्यालाच ईश्वर रक्षील. श्रद्धा म्हणजे दृढ भावना, भक्ति वा निष्ठा होय.”

‘तुम्ही कोणी कुठेही असा। भावे मजपुढे पसरिता पसा।

मी तुमचिया भावा सरिसा। रात्रिंदिसा उभाच ॥

श्री साईबाबांनी आपणांस असे सांगितले आहे की, “तुम्ही कुठेही असा. तुम्ही अंतःकरण पूर्वक माझी प्रार्थना करा. म्हणजे मी तुमच्या हांकेला धावून येईन. अगदी आर्तीने तुम्ही माझी विनवणी करा. म्हणजे मी तुमच्या मागे-पुढे उभा आहे समजा.”

“जरी मी गेलो हे शरीर टाकून

तरीही धावेन भक्तांसाठी ॥”

जरी मी हे शरीर टाकून गेलो, तरी मी जीवंत आहे. आणि याची प्रचिती तुम्ही च्या. अशी श्री साईबाबांनी खाही दिली आहे. म्हणजे साईबाबा हे गेले नाहीत. ते नित्य जीवंत आहेत. व नित्य जीवंतच राहणार. श्री साईबाबा हे जन्ममरणातील आहेत. ते सर्व कालीन आहेत, ते सर्व स्थळी आहेत. ज्यावेळी हिरण्यकश्यपूने भक्त प्रल्हादाला विचारले कि, तुझा नारायण आहे तरी कोठे? तेव्हा प्रल्हादाने त्याला उत्तर दिले. ह्या समोर दिसणाऱ्या खांबात देखील माझा नारायण आहे. त्यावळी हिरण्यकश्यपूने त्या खांबावर लाथ मारली. लगेच त्या खांबातून नरसिंह रूपाने भगवान विष्णूला प्रगट क्वावे

लागले. त्याचवेळी जळी, स्थळी, काष्ठी, पाणी आपले श्री साईबाब आहेत. आपल्या भक्तांच्या समीप आहेत. त्यांच्या अंतःकरणात आहेत.

“मग जो गाई वाडे कोंडे।

माझे चरित्र माझे पवाडे।

तयाचिया मी मागेपुढे।

चोहिकडे उभाचि ॥ (श्री साईसच्चरित अध्याय ३-ओवी १२)

या करिता प्रत्येक मुनध्याने, प्रत्येक साईभक्ताने श्रद्धा व सबुरी या दोन गोष्टीची कास धरून श्रीसाईबाबांची भक्ती करावी. त्यासाठी आपण नित्यनेमाने श्री साईबाबांचे नामस्मरण (जप), प्रार्थना, नित्यनेमाने आरती, पोथी वाचन ह्या गोष्टी करण्याची दक्षता पालावी. म्हणजे आपल्यावर सदगुरु श्री साईबाबांची कृपा झाल्याशिवाय रहाणार नाही.

अशा या अनंत कोटि ब्रह्मांडनायक राजधिराज योगिराज परब्रह्म सच्चिदानन्द सदगुरु श्री साईबाबांना माझे कोटी कोटी प्रमाण!!

॥जय श्री साई समर्थ॥

श्री साईनाम स्मरण

— श्री. प्रभाकर कोळमकर

बी.ए.बी.एड. एल.एल.बी.

१९ गुफा दर्शन, दत्तपाडा

बोरीवली, मुं. ६६.

श्री साईलीलातील वेगवेगळ्या थरातील भिन्न भिन्न व्यवसायातील लहान-थोर भक्तांनी प्रसिद्ध केलेले अनुभव वाचले म्हणजे श्रीबाबांचे अस्तित्व या विश्वास आहे याचा भक्तम पुरावाच वाटतो. जणु काय बाबांच्या प्रत्यक्ष सहवासाचा भक्तांनी प्रसिद्ध केलेला कबुलीजबाबच! पंचतत्त्वांकित विश्वाच्या अपुरेणूत साक्षात् असलेल्या श्री बाबांच्या उपस्थितीचा भक्तांनी सिद्ध केलेला साक्षात् पंचनामाच!

असंख्य भक्तांनी श्रीबाबांच्या केवळ नामस्मरणानेच चिंतनाने असंख्य संकटांवर मात केलेली आहे. नामस्मरणाने नामजपाने भक्तांना कवच कुंडले धारण करायला लावणारी श्रीसाई माऊली साक्षात् प्रेम, कर्णाचा दानशूर अवतारच होय! श्रद्धा-भक्तीरूपी कवच कुंडलातून मिळालेले मनौर्ध्वे-सबुरी- म्हणजे श्रीबाबांनी भक्ताला दिलेली उदार देणगीच!

साई-स्मरण म्हणजे मनाला मिळालेले भक्तम चिलखत! या चिलखताला भवताप भेदूच शकत नाहीत. या नामसृती चिलखतामुळेच भक्ताला निर्भय, निश्काम, निःखार्थी, निरामय अशी उच्च, श्रेष्ठ अवस्था प्राप्त होत असते.

व्यावहारिक अडचणीमुळे भक्त हताश होत नाही. कारण श्रीबाबांच्या अमृतमयी, प्रेम-प्रेरणामयी नामस्मरणाने भक्त अखंडीत, चिरंतन, आनंदमय अवस्थेत असतो.

श्रीबाबांच्या भक्तीने मनाला प्रेममय विश्वास प्राप्त होतो. या विश्वासातच मनःशांतीचे भक्तम सामर्थ्य असते आणि या मनःशांतीमुळेच भक्ताची वाटचाल जीवनातील सुख-समृद्ध-वैभवाकडे होत आहे. नामस्मरण हा मार्गदीप आहे. निबिड अंधःकारात-अज्ञानात श्रीबाबा-श्रीसाई सतत मार्गदर्शन करीत असतात. भक्ताने विश्वासाने सोपविलेला भार श्रीसाई माऊली लीलया सांभाळीत असतात कारण हा भार नित्य पूर्ण श्रद्धा-सबुरीने भरलेला आहे.

भक्त-जीवनातील दुःख म्हणजे जणू काय सदगुरु श्रीसाई माऊलीनी घेतलेली कठीण परीक्षाच! या परीक्षेतील भक्त-विद्यार्थी श्रीसदगुरु साईकडून अधिक गुण मिळवून उत्तीण होतो त्याला श्रीसाई सुखपूर्ण मनःशांती, वैभव प्राप्त करून देतात.

“ठेविले साईनी तैसेचि रहावे

चित्ती असू द्यावे समाधान....”

अशा समाधानी चित्त-वृत्तीत रममाण होवून श्रीसाईमाऊलीचे गुणगान करणारा भक्त सतत आनंदीच असतो. पराजयाची त्याला खंत नसते व पराक्रमाचा वृथा अभिमानही नसतो. सतत संयमाने असा भक्त वावरत असतो. गीतेतील श्रीभगवंतांची शिकवण व आधुनिक काळातील श्रीसाई माऊलीची शिकवण समान तत्त्वावर आधारलेली आहे. भगवान श्रीकृष्णानी ‘साई’ नाव धारण करून गीतेतील अमरतत्त्वांची पुन्हा ओळख करून दिली आहे.

जो जो मज भजे जैसा जैसा भावे

तैसा तैसा पावे मी ही त्यासी... असे श्रीसाई माऊलीचे वचन आहे. भाव म्हणजे भक्ताची पूर्ण समर्पित भावना श्रीसाईचरणाशी अखंडीत सतत हवी म्हणजेच श्रीबाबांशी अतूट नाते! जन्मजन्मांतरीचे चिरंतन भाव बन्धनच! या भाव-बन्धनातूनच श्रीसाई भक्ताला मुक्ती दिल्याशिवाय मुक्तच होत नाहीत. या प्रेम-भाव-बंधनामुळेच भक्ताची काळजी श्रीभगवंत साईना सतत घ्यावी लागते. भक्ताची तळमळ श्रीसाईमाऊलीला सतत जाणवते व श्रीसाई भक्ताला भव-ताप-बंधनातून मुक्त करीत असतात.

अतींद्रिय शक्ती म्हणजेच श्रीसाईमाऊलीच्या प्रेमभाव भक्तीतून मिळालेली शांत प्रवृत्ती-चैतन्यमयी प्रेरणा! या चैतन्यशक्तीमुळेच भक्त सदा सर्वकाळ सर्वत्र निर्भय अवस्थेत वावरत असतो. विश्वातील जडमय विकारपाशात तो गुंतून पडत नाही. भक्त मुक्तच राहतो. कोणताही विकारपाश त्याला स्पर्शच शकत नाही. श्रीसाईचरणाशी-श्रीसाईगुरु माऊलीशी लीन झालेला भक्त सदा सर्वदा सर्वकाळी ‘साईनामात’ तल्लीनच झालेला असतो यामुळे त्याची मानसिक विचार-चिन्तन अवस्था उच्च श्रेष्ठ असते.

‘वृक्षवेली आम्हा सोयरे

वनचरे...’

अशा भावश्रद्धामयतेने भक्त सर्व विश्वाकडे पहात असतो. श्रीसत्त श्रेष्ठ भक्त तुकारामांना झालेल्या साक्षात् अनुभव म्हणजे वृक्ष, वेली आणि वनचरे ही सर्व त्यांची प्रेमळ

नातलग मंडळीच!

‘सर्व विश्वचि माझे घर...’

असा सिद्धान्त-विचार प्रसविणारी श्रीभक्त ज्ञान माऊली सारखी भक्त-सन्त-मंडळी विश्वात्मक देवाला अतिप्रिय असतात आणि म्हणूनच अशा भक्तांची अंतःकरणे तळमळ, जाणीवा श्रीभगवन्त सतत जाणत असतात. श्रीभगवन्त साईचे भक्त जागृती, स्वप्नी हाच अनुभव सतत घेत आहेत कारण त्यांचे मति अविचलपणे साई-गुरुचरणाशी स्थीर आहे.

‘नाथा घरी विठू पाणी भरी...’

‘ज्ञाला महार पंढरीनाथ...’ इ. शब्दा-शब्दातून भगवंत सदगुरुच्या प्रेम निधानाचे कृपा-साऊलीचे रहस्य आपोआपच उलगडते आणि भगवन्त ‘भावा’ चा भूकेला

नम्र ज्ञाला भूता,

त्याने जिंकिले भगवन्ता...’ इ. काव्य-शब्द-सूरातून प्रगट होणारी भगवन्ताची प्रेमभावना ऊराशी सतत कवटाळून धारण करीत भक्त विश्वातील सर्व कठीण प्रसंगातून (व्यक्त/अव्यक्त) परीक्षातून उत्तीर्ण होत असतो. अभक्तांना इतरे जनाना- तो अेक विलक्षण चमत्कार वाटतो पण सच्चा भक्त सदगुरुला पूर्ण शरण गेलेला भक्त- सहज लीलया मानवी जीवन संघर्षातून वैभवाकडे जीवन्मुक्त शांती-समृद्धीकडे वाटचाल करीत असतो. सदगुरु साईच्या सतत स्मरणाने अभ्यासाने भक्तांची चित्रशक्ती वाढतच असते यामुळेच भक्त विकारपाशानी दुर्बळ होत नाही. त्याचे मनोबल नाम-स्मरण शक्तीने सततच वाढतच असते.

श्री.रामकृष्ण रेवणकर यांचे निधन

श्री साईलीलाच्या अंबरनाथच्या सिद्धहस्त लेखिका शशिकला रेवणकर यांचे पती श्री. रामकृष्ण रेवणकर यांचे मंगळवार ता. ४-३-८६ रोजी अंबरनाथ येथे हृदयविकाराचा झटका येऊन अचानक वयाचे ३४ वे वर्षी दुःखद निधन झाले. त्यांच्या पश्चात पली व दोन लहान मुले आहेत.

श्री साई मृतात्म्यास चिरशांती व सद्गती देवो.

श्री साईबाबांची धूनी माता

— डॉ. सुमन खानविलकर
बॉबे-पूना रोड, लोणावळा.

नमस्कार माते तुला नि तुझ्या सान्निध्यात सतत रमणाच्या माझ्या माऊलीला. दयेच्या सागरा साईनाथाला, तसेच दिव्यरूप अग्री नारायणाला तुझ्या हृदयेश्वराला नमस्कार.

माते किती प्रेमळ आहेस तू याची साक्ष पटविण्यासाठी साईनी तुला सतत त्यांच्या भक्तासमोर ठेवली आहे.

तुला निर्माण करण्याचा बाबांचा हेतू फार थोर आहे.

तसे पाहिले तर धुनीचे कार्य थंडी वाच्यापासून संरक्षण करणे. मग बाबांना थंडी वाजत होती काय?

छे. बाबांना नव्हे जे भक्तजन संसाररूपी सागरात बुचकव्या मारून गारठून गेलेले त्रासून बाबांकडे येत त्यांना या पवित्र ठिकाणी आल्यावर जी हुडहुडी भरलेली असे, भितीने जीव कासाविस झालेला असे त्याचे निवारण करण्यासाठी ही धूनी निर्माण केली.

माणूस कितीही चांगला असो कि वाईट असो मनाने अगर तनाने त्याच्या हातून कितीही वाईट कर्मे घडलेली असोत, रोगी असो भोगी असो, पापी असो पुण्यवंत असो, दयावंत असो क्रूर असो. त्याच्यातला आत्मा एकदा का पंचतत्वात विलीन झाला कि ज्या व्यक्तीला नातेवाईक, सगोसोयरे, मुले माणसे प्रेमाने आदराने विचारत असतात, त्याची त्यांना गरज वाटत असते.

त्याच सर्वाना तो एका क्षणात भयदायक नि नको वाटतो. त्याला ते अग्री नारायणाच्या स्वाधीन करतात.

काय ही या बुद्धीवंत माणसाची शेवटी अवस्था होते पहा.

पण अग्री नारायण तू किती श्रेष्ठ आहेस तो देह पाप करूनच वाढलेला असो की पुण्यात सदा रममाण असो, गरीब असो अगर श्रीमंतीत लोळलेला असो. लहानाचा असो मोठ्याचा असो, रोगी किंवा निरोगी, सुंदर अथवा कुरुप, साधूसंतांचा असो की चोरांचा असो.

तू या कशाचाच कधी विचार करत नाहीस. तू आपल्या पवित्र हातानीच नव्हे तुझ्या त्या तेजोमय सहस्र करानी जवळ घेतोस, नुसताच घेत नाहीस मायेने कुरवाळून त्याला आपल्यात सामावून घेतोस.

या भल्या बुद्या जगातले कटू अनुभव घेऊन तो निराश झालेला, खन्या खुद्या प्रेमाला पारखा झालेला माणूस तुझ्या कुशीत शांतपणे विसावतो. एरवी थोडीशी जरी झळ लागली की कुरकुर करणारा या वेळी बिलकूल कुरकुरच करत नाही. कारण जगाचे खरे स्वरूप कळून चुकलेले असते.

ज्याच्यात तुम्हाला शेवटी विलीन व्हायचे आहे ज्याच्या सहस्र सुंदर नि तेजस्वी करांच्या प्रेमळ मिठीत विसावायचे आहे.

या देहातील आत्मा पंचतत्वात विलीन झाल्यावर नातेवाईकांनी, प्रेमीजनानी, टाकून दिलेला निरोपयोगी देह पण आपले जीवापाड प्रेम असणाऱ्या या देहाला सारी बरी वॉईट कर्तृत्वे विसरून आपल्या मिठीत नव्हे, कारण मिठीतून माणूस परत सुटू शकतो पण याची प्रेम करण्याची अजब तळ्हा आहे. तुमचा मागमुसही रहात नाही त्याचे रूपांतर राखेत होते.

माणूस या जगात किती निर्दयपणा दाखवतो. तिसऱ्या दिवशी पहाण्यास जातो पूर्ण जळाला की शिल्लक आहे. राख पाहिली की तो भरतो, चार दोन हाडे गोळा करतो. घराच्या बाहेर झाडाला नाहीतर वळचणीला बांधून ठेवतो. ज्याने कष्ट करून घर बांधले. त्या घरात तुम्हाला सुख देण्यासाठी रात्रंदिवस कष्ट केले, त्याच्या चार हाडांना घरात ठेवता येत नाही. राखसुद्धा नदी समुद्रात टाकली जाते. हाडेसुद्धा गंगेत सोडली जातात.

एकूण काय पुरा नजरेआड झाल्याशिवाय प्रेमीजनांना चैन पडत नाही. दिवस करतात त्यावेळी सुद्धा परत येऊ नका असे काही म्हणतात म्हणे.

एवढे सारे असले तरी प्रत्येक माणूस मायाजाळात फसतोच.

ती राख माणसाला सांगत असते अरे अशीच तुझी राख होणार आहे. तेव्हा या माझ्या राखेला साक्षी ठेवून तुझे पावित्र राख, तुझी ईश्वर भक्ती राख, विवेक वैराग्य राख, अरे हे जग कितीही गोजीरवाणे, सुख विलासी दिसो तुझ्या मनात पके राख की शेवट तुझी पण राख होणार.

तरी आतापासूनच या धूनीतत्वा राखेला कपाळी धारण कर पोटात घे म्हणजे ती राख होण्याची तुला भिती वाटणार नाही. संसारातला तसेच या देहाचा असार पण खरा खुरा तुझ्या लक्षात येईल.

हे बघ जीवा राख या शब्दाला उलट केलं की काय अर्थ होतो “खरा”.

आपण देहालाच खरा मानत असल्यामुळे आपणांस मरणाची भीती वाटते पण खरा चालक आत्मा आहे. हे विसरतो नि अज्ञानाची पट्टी डोऱ्याला बांधून देहाची जपणूक करतो नि परमेश्वराला विसरतो.

मरा या शब्दाचा उलट अर्थ जितका पवित्र नि पापनाशक आहे तितकेच या राखेत पावित्र आहे. आणि म्हणूनच बाबांनी धूनी पेटवून ठेवली आणि लोकांना उदी देवू लागले. त्यामुळे लोक प्रभूपदी लीन होऊ लागले नि सुखी झाले.

हा अग्री नारायण कितीतरी रुपानी आपल्या सहवासात, शरीरात सतत असतो. सुर्याच्या किरण रुपाने प्रेम करतो, अग्री जेवण शिजवून देतो. दिव्याच्या रुपाने तसेच आपला जठराग्री त्यामुळे अन्न पचते, भूक लागते असा कोणत्या ना कोणत्या रुपाने आपणास मदत करत असतो.

एवढेच नव्हे तर आपल्या या देहाला चालना देणारा, बोलवता हाच आहे कारण आपण म्हणतो ना अरे त्याची प्राण ज्योत मालवली म्हणजे आत्मा हा ज्योत आहे किती जवळचा संबंध आहे याच्याशी आपला.

खरे तर आपण हे लक्षात ठेवले पाहिजे की याच्याच सान्निध्यात आपल्याला जायचे आहे. शेवटी काही करा याच्याच मांडीवर विसावायचे आहे.

हाच आपल्याला माणसे टाकणार तेव्हा जवळ करणार आहे ह मनात राख.

धूनीचे सुद्धा हेच ब्रत तिच्यात कधी बाभळीची, सागाची, आंब्याची तर कधी चंदनाची लाकडे घातली जातात पण यात कधीच दुजाभाव होत नाही, बरेवाईट सामावून घेणे, सर्वावर सारखेच प्रेम करणे इतकेच तिला माहीत, सान्याचीच राख होते. मानवा जागा हो नि आपले आयुष्य सत्कर्मारत नि परमेश्वराच्या नामात घालव. असे सांगण्यासाठीच श्री साईनाथानी धूनीची स्थापना केली. नि तिच्यातल्या राखेला स्वतःच्या पवित्र हाताने स्पर्श करून तिचे नाव उदी ठेवीले. ती उदी लोकांना रोग मुक्त, संकट मुक्त करते अशा या साईकृपेच्या धूनी मातेला माझे शतशः नमस्कार असोत.

सान्या जगाला भस्म करण्यासाठी अग्रीचा एक कण पुरे होतो, तसे बाबांच्या या धूनीतल्या उदीत सामर्थ्य आहे. मानवाला उद्धरण्याचे.

ओम शांती

॥ साई तारी त्याला कोण मारी । ।

— श्री. प्रकाश क्षीरसागर,
महाबलेश्वर.

साई तारी त्याला कोण मारी या वचनाचे प्रत्यय येणारी एक घटना माझ्या आयुष्यात घडली. मी ज्या ठिकाणी राहतो त्या ठिकाणचा एक मामुली माणूस आणि त्याच्या मागे काही पुढारी (स्थानिक) असा गट करून आम्हाला राहत्या घराची जागा सोडावयास लावण्यासाठी आटोकाट प्रयत्न करून आम्हांला अतिशय त्रस्त केले. कोणताही मानवी उपाय न राहिल्याने आम्ही श्री साईबाबांना या संकटातून आमचे रक्षण करावे म्हणून मनोभावे हाक मारली. असे सांगताच काही ध्यानी मनी नसताना आमचे संकट निवारण झाले. अशीच साईबाबांची कृपादृष्टी रहावी हीच बाबांच्या चरणी प्रार्थना.

खरोखरीच कोणी वाया जाणार नाही. अशी श्रद्धा असल्यावर आणि श्री साईमाउलीची जबरदस्त कृपा असल्यावर आपण पामर काय दाखवणार? ९-८-८३ रोजी आम्ही सगळे शिर्डीहून पुण्याला आलो आणि सौ. आईला के.इ.एम. हॉस्पीटलमध्ये ऑपरेशनसाठी दाखल केले. ऑपरेशन आधीच ठरले होते.

१८-८-८३ रोजी सकाळी ७ ॥ वाजता आईला ऑपरेशन थिरटरमध्ये नेले. ऑपरेशनसाठी २ तास लागले. ऑपरेशननंतर २ दिवसांनी आईची तब्येत अचानक जास्त झाली. त्यादिवशी अखंड साईबाबांचे नामस्मरण करून सौ. आईला बरे वाटाक म्हणून मनापासून प्रार्थना केली. अन् खरोखरीच सौ. आई लवकर बरी होऊन घरी आली. तेव्हा या जगात माऊलीशिवाय आपण कोणाला हाक मारणार. तिच्याशिवाय आपले कोण आहे?

॥ साक्षात्कार ॥

— श्री बबन डी. घेरम.
१/५, कल्याणजी देवजी चाल
चिरागनगर, घाटकोपर मुं.८६

अनन्यभावे चिंतुनी भजती भक्त जे मला।
सदा मिसळले त्यांचा मी योगक्षेम चालवी ॥

(गीतार्इ-९/२२)

“या श्लोकाची आठवण मला झाली व मन आनंदाने भरून आले. त्याच्या असीम कृपेची साक्ष पटली. त्याने दाखविलेला साक्षात्कार मला त्याच्यावरची श्रद्धा बळकट करण्यास सहाय्यभूत ठरला. मी विसरू शकत नाही ती घटना!”

माझे मित्र श्री. श्रीराम दांडेकर मला श्रीसाईलीलेची एक दिव्य अनुभूती सांगत होते. मी त्यांचे बोल जसेच्या तसे श्रीसाईलीलेच्या वाचकांना उपलब्ध करण्यासाठी लेखणी सरसावून बसलो. त्यांच्या साईभक्तीत मीही तद्रूप झालो. त्यांनी सांगितलेली घटना अशी —

माझे लग्न ठरलं. कल्याणच्या एका लग्न हॉलमध्ये आम्हाला आदल्या रात्रीच मुक्कामाला जायचे होते. काही धार्मिक विधी उरकायचे होते. एक रिक्षा ठरवून मी स्वतः बहिण व आई असे तिबे रिक्षेत बसलो. महत्त्वाच्या सामानापैकी एक छोटी पेटी रिक्षेत आमच्या मागच्या बाजुला असलेल्या जागेत ठेवली. बहिणीनेच ही पेटी माझ्याकडे दिली होती ज्यात दहा-बारा तोळे सोन्याचे दागिने होते.

हॉलजवळ रिक्षा येताच आम्ही उतरलो. इतर छोटे सामान घेऊन हॉलमध्ये आलो. हॉलमध्ये येताच बहिणीने विचारले की मी तुजजवळ दिलेली पेटी न विसरता घेतलीस ना? मी विचार करू लागलो अन् काळजाचं पाणी पाणी झालं. ती पेटी रिक्षातच राहून गेली होती. आणि रिक्षावाला निघून गेला होता.

मामांना ही हकिकत सांगितली. सर्व चिंताग्रस्त झाले. विवाहासारख्या मोठ्या व महत्त्वाच्या समारंभात एक काळजीचं कारण घडलं होतं. रिक्षा ज्या दिशेला निघून गेली त्या दिशेला मापा निघून गेले.

रात्री साडेबारा वाजेपर्यंत शोधाशोध केली पण व्यर्थ! कल्याण सारख्या मोठ्या शहरात तो रिक्षावाला शोधणार कसा?

रात्र वाढतच होती. झोप काही लागत नव्हती. शेवटी श्रीसाईबाबांची आठवण मनाला स्पर्श करून गेली. धास्तावलेल्या मनानेच बाबांना कळकळीने त्रिनवू लागलो, बाबा, या भक्ताची लाज राखा. निष्काळजीपणामुळे आमची एक पेटी रिक्षातून राहून गेली आहे. फार मोठा ऐवज त्यात आहे. आमचे हे संकट निवारण करा. आम्ही शिरडीला घेऊन आपले दर्शन घेऊ व पंधरा नारळांचे तोरण आपल्या दारी बांधू.’ ही नवसवजा प्रार्थना मी केली व स्वस्थ बसलो.

साधारण रात्रौ एकच्या सुमारांस एक रिक्षावाला येऊन म्हणाला की येथील कोणाची पेटी रिक्षात राहून गेली होती काय? हे ऐकताच वडिल, ताबडतोब म्हणाले की आमच्याच एका पेटीचा घोळ झाला. समोरच त्याच्या हातातील पेटी पहाताच सर्वाना हायसं वाटलं. आमच्या जवळची किल्ली त्या रिक्षा ड्रायव्हरला दाखवून आम्ही खात्री पटवून दिली.

श्री. शिंदे असे रिक्षा ड्रायव्हरचे नाव होते. त्यास शंभर रूपये देऊ केले. पण त्यानी नप्रतापूर्वक नकार दिला. आमच्या सर्वांच्या विनंतीवरून त्यास ते बक्षिस घ्यावयास भाग पाडले. पुढी पुढी त्याचे आभार मानून त्यास निरोप दिला.

लग्नकार्य व्यवस्थित व आनंदात पार पडलं. श्री साईबाबांनी संकटकाळी मारलेल्या हाकेला ओ देऊन आमची सुटका केली व त्याच्यावर श्रद्धा ठेवण्यास ह्या एका साक्षात्काराची भर पडली.

नंतर ताबडतोब आम्ही उभयता शिरडीला बाबांच्या दर्शनाला गेलो व पंधरा नारळांचे तोरण तेथे देऊन आलो.

धन्य ते साईबाबा व धन्य त्यांची लीला जी भक्तांवर मायेची पखरण करण्यास संदैव तयार असते.”

भक्तांच्या हाकेला सदा ओ देई।

तीच साई माझी आई॥

मी पडले पण बाबांनीच सावरले

— सौ. पद्मावती वैद्य
जीवनआशा,
पेडर रोड, मुंबई - २६.

पू. श्रीसाईनाथांचे बद्दल व त्यांनी दिलेल्या अनुभवाबद्दल लिहावे तेवढे थोडेच आहे.

त्याचे अस झालं की, आमचेकडे एकदा रात्री फोन आला १०-११ चा सुमार असेल मी झोपले होते. पण फोन आला म्हणून उठले व घ्यायला जात होते तर माझा पाय अडखळून मी जोरात पालथी पडले. नाकातून रक्त वाहू लागले. डोक जोरात आपटल. लौकर काय कराव, रक्त कशाला पुसावे कळेना. तेवढ्यात कुणीतरी माझ्या पाठीवरून हात फिरवत आहे व उपणे पांढरे पुढे करून सांगत आहे की हे बे पुसायला. असा भास झाला. मी तेवढ्यात त्यांना सांगतेय एकढ स्वच्छ उपरणे नको. लहान रुमाल द्या. तेवढ्यात माझ्या मुलाने उधड केला होता. पण पाठीवरून हात फिरवून उपरणे पुसायला देणार कुणीच दिसल नाही. मुलानी रुमाल दिला, बर्फ फिरवला रक्त थांबले. मला तर फार लागले नाही. डोकं मात्र आपटल्यामुळे दुखलं २ दिवस बस,

पण हे कसं घडलं? तर मी रोज सकाळी पू. बाबांना गुढगे टेकून नमस्कार करते. व त्यांना प्रार्थना करते बाबा माझ्या पाठीवरून हात फिरवता कां? व तसा ते फिरवतात अस मानते. त्या मुळेच खरेखर वेळ आल्यावर बाबांनीच पाठीवरून हात फिरवला असंच मी समजते व तेच खर आहे.

दुसरा अनुभव माझी मुलगी डिसेंट्रीने खूप आजारी झाली. ५ दिवस झाले कशाने गुण नाही. नाना तप्हेची औषध उपाय केले. पण बरंच वाटेना. मग शेवटी मी बाबांची उदी औषधात घालून दिली व बाबांना प्रार्थना केली की बाबा हिला आता गुण पडू दे आणि खरंच चमत्कार व्हावा तसा तिला गुण आला. दुसरे तिसरे दिवशीच ती हिंदू फिरू लागली. पू. बाबांचे उपकार आहेत.

असे मला आलेले कित्येक अनुभव आहेत. कधीही कळवळून प्रार्थना करावी व पू. बाबांनी ती ऐकावी. असंच नेहमी घडतं. मी पण माझ्या मनावर कुठलाही ताण पडला की लगेच पू. बाबांची प्रार्थना करते व सांगते: बाबा योग्य असेल तर तुम्ही सर्व करालच आणि लगेच अनुभव येतोच. मात्र श्रद्धा जबर हवीच. मला तर सवयच लागली आहे की पू. बाबांना सर्व सांगूनच करायचे. त्यांना सांगितल्याशिवाय काही करत नाही, काहीही मागत नाही. पण जे जे घडतं ते सर्व त्यांना सांगते व ते ऐकून त्यांना योग्य वाटेल तेच होतं. काहीही झाले तरी त्यांची इच्छा तशी होती म्हणून समाधान मानते.

माझी तब्बेत बरी नसते वय झालंय. तेंव्हा बाबांच्याचरणी माझी प्रार्थना आहे की, एकतर बरं तरी करा अगर पायाशी घेवून जा. माझी सर्व मनकामना पू. बाबांनी पूर्ण केली आहे. त्यांची कृपादृष्टी असावी हीच विनंती करते.

१५ दिवस माझा नातू आजारी होता. घसा, खोकला. पण एका रात्री त्याला इतका जोरदार ठसका लागला की तो घाबरा गुबरा झाला. वय लहान घशात आडकलंय करून ओरडायला लागला. आमच्या तोंडचे पाणी पळालं, किती औषधं दिली, कशाने थांबेना. थकून गेलं मूल. मग मीच पू. बाबांची प्रार्थना केली की बाबा कसंही करून ह्याचा ठसका थांबवा, आणि आश्वर्याची गोष्ट की ५-१० मिनीटात ठसका थांबला. आडकलेलं आता गेलं म्हणायला लागला. डॉक्टरी उपाय चालूच होते. पण बाबांनी हाक ऐकली. मुलगा रात्री स्वस्त झोपला. अनुभव लिहिन म्हटलं होते म्हणून लिहित आहे. आपण जेवढी श्रद्धा ठेवावी तेवढा अनुभव येतोच. साई माऊली ही सर्वांची आई आहे, सर्वांची मनोकामना पूर्ण होते.

दर्शनापुरती दृष्टी आली

— श्री. रःश्री. पुजारी

रमनिवास

१९२, सदाशिव पेठ

पुणे - ३०.

श्री. नाना आणि सौ. पार्वतीबाई साठे हे दांपत्य पाऊणशेच्या घरातील. मातृपितृभक्त पुत्र श्रीराम साठे मुंबईस मोठ्या हुद्यावर. सूनबाई आणि नातवंडेही सुविद्य आणि सुसंस्कृत. तरीही हे दांपत्य पुणे शहराच्या मोहात अडकून पुण्यास राहाण्याचा हट्ट घेणारे. गावे विकल होऊनही स्वावलंबी जीवन जगणारे. अशा वयात त्यांना एका आपत्तीस तोंड द्यावे लागले. ती आपत्ती म्हणजे सौ. पार्वतीबाईचे अंधत्व.

चार ऑपरेशन होऊनही पार्वतीबाईचे अंधत्व तिळभरही कमी होईना. अखेर परम साईभक्त कै. काकासाहेब अवस्थी एक दिवस घरी आले. म्हणाले, “यांना एका डोळ्याने निश्चित दिसू लागेल.”

याचे प्रत्यंतर लगेच आले. पाचव्या ऑपरेशनमुळे त्यांच्या एका डोळ्यास थोडेसे दिसू लागले. ते केवढे? तर फोटोतील साईबाबांचे दर्शन एकदाच होण्यापुरते! अर्थात् हा ‘अनुभव’ त्यांनी साईलीलेत दिला. तो ऑगस्ट ७७ च्या साईलीलेत छापूनही आला.

ही लीला करून साठे पतिपतीना श्रीबाबांनी स्वतःकडे ओढून घेतले. ते दोघे शिरडीस जाऊन आले. कै. नानासाहेब रासने वगैरे श्रेष्ठ साईभक्त त्यांच्या घरी येऊ लागले. यामधूनच पुढे अनुभवकथन, पोथीवाचन इत्यादी सत्संग वाढू लागला. तरीही सौ. साठे अंधत्वामुळे सबंध दिवस घालवावा कसा या चितेत पडत.

अशा वेळी पुण्यातील संतभक्त सत्कवी श्रीराम आठवले त्यांच्या घरी येऊ लागले. निरनिराळ्या संतांच्या जीवनातील महत्वाच्या लीला वर्णन करणारी गीते रचून ती सौ. साठे यांना ऐकवू लागले. ती गीते ऐकून ऐकून सौ. साठे यांना पाठ होऊ लागली. त्यामुळे त्यांची त्रिकाल उपासना आकार घेऊ लागली. सिद्ध होऊ लागली.

या उपासनेमधून साठे पतिपतीना नवनवीन ‘अनुभव’ येऊ लागले. नित्य अशांत असणारे मन शांत होण्याच्या मार्गास लागले.

तथापि काही सात्त्विक आकांक्षा मनात उरल्याच. आयुष्यात आपण एकवार काशीयात्रा करावी ही वासना विशेष त्रास देऊ लागली. तथापि परावलंबी जिण्यामुळे ही वासनाही त्यांनी मनात दडपून ठेवली. मौन पाळले.

अशा मनःस्थितीत गेल्या श्रावणात त्या मुंबईस गेल्या. त्यावेळी सूनबाई सौ. सुधा साठे म्हणाल्या, “तुमचे सर्व झाले. पण काशीयात्रा काही अजून घडली नाही. तरी ती आपण करून घेऊ.”

सौ. सुनबाई एम.ए.बी.एड. जेष्ठ शिक्षिका. त्यांनी अर्धपगारी रजा घेतली. स्वतःच्या जबाबदारीवर आपल्या वृद्ध सासूसासन्यांना त्रिस्थळी घडविली. त्यांना अगदी फुलासारखे

नेले आणि परत आणले.

काशीस विश्वनाथास अभिषेक, गयेस श्रद्धादी कर्म, प्रयागास धार्मिक विधी — हे सारे सशास्त्र करीत असताना सहप्रवासी यात्रेकरू म्हणाले, “आजीबाई, या तुमच्या खन्या कोण? या सूनबाई काही वाटत नाहीत. कन्या वाटतात.”

पण याहून आश्र्वय म्हणजे सौ. साठे यांना काशीस गयेस आणि प्रयागास महत्वाचे तेवढे दिसण्यापुरती दृष्टी आली! सर्व ठिकाणी दर्शन उत्तम झाले!

उदीमुळे एका मुलाला जीवदान मिळाले

— सौ. सरोजिनी मुळ्ये
६ नाथ मंदिर कॉलनी
इंदूर.

● वर्ष दीड वर्षापूर्वीची ही गोष्ट आहे. आमच्या शेजारी एक सिंधी कुटुंब राहते. त्यांचा दोघांचाही श्री सार्वबाबांवर अतिशय विश्वास आहे. जेंव्हा जेंव्हा मी शिर्डीला गेले तेंव्हा त्या बाईने मला नारळ घेऊन बाबांच्या पायाला लावून मला प्रसाद घेऊन या असे सांगितले.

पुढे तिला दिवस राहिले. दिवस राहिल्यापासून सारखे तिच्या पोटात दुखे व सारखा खाव होत असे. डॉ. नी खूप औषधे दिली तिला शेवटपर्यंत अगदी निजून राहण्यास सांगितले.

मी शिर्डीहून आल्यावर तिला नारळ देण्यास गेले तेव्हा तिने ही गोष्ट मला सांगितली. मी शिर्डीहूम बरोबर उदी आणली होती ती तिला दिली व रोज पोटाला चोळ असे सांगितले. संपली तर मी आणखी देईन असे सांगितले. त्याप्रमाणे त्या बाईने उदी पोटाला चोळली व बाबांच्या कृपेने तिचा त्या दिवसापासून खाव थांबला. त्या दोघांही पती-पत्नीला उदीमुळेच हा चमत्कार घडला याची पूर्ण खात्री पटली. पोट दुखणेही अजिबात थांबले.

ती इतकी कंटाळली होती की डॉ. च्या मागे लागली की हा गर्भ काढून टाका पण उदीमुळे तो गर्भ वाढीला लागला व पुढे कांहीही त्रास झाला नाही. पुढे तिचे दिवस भरल्यावर ऑपरेशन करावे लागले. ती ऑपरेशनला दवाखान्यात जाण्याचेपूर्वी उदी लावून मला संगून गेली.

आश्र्वयाची गोष्ट ही की कांहीही त्रास न होता ऑपरेशन, व्यवस्थित होईन तिला गोरा व गोजिरखाणा मुलगा झाला. पुढे त्याच्या गव्यात तिचे श्रीबाबांचे लॉकेट सोन्यामध्ये मढवून सोन्याच्या साखळीत त्याच्या गव्यात घातले. ते अद्यापही गव्यातच आहे. ती दोघे त्या मुलाला घेऊन शिर्डीला बाबांच्या पायावर घालण्यास घेऊन जाणार आहेत.

त्या दोघांनी श्रद्धा व सबुरी धरून पुनर रलाचा असा लाभ मिळविला.

कथा ही श्री साईंची!

— श्री. मुकेश कामत,
कामत निवास, वाडगावफाटा,
मु.पो. अलिबाग, जि. रायगड.

अहेरत्र भक्तांसाठी
तळमळ करी हा जगजेठी
आपुल्या प्रिय भक्तांसाठी
अशक्य ते शक्य करितसे
जरी संकटी कोणी भक्त
सापडला असेल खास
तयांसि सोडविण्या त्वरीत
धोंव घेई श्री साई ॥

श्रीसाईंबाबा....

या नावात अमृताची गोडी आहे. मातेचे वात्सल्य आणि पित्याचे छत्र आहे. शिर्डीत प्रगटलेला हा साधु लाखो व्यक्तीचे दैवत बनलेला आहे. हा कोण? हा कुठून आला? याचे जीवनकार्य काय? याचा काही पता नाही. अशी बेपत्ता व हातात कसलीही सत्ता नसलेली व्यक्ती या व्यक्तीसमोर सर्व तळेची सत्ता असलेली मंडळी वाकतात आणि बाबा त्यांच्या सर्व जीवनाला बळण देतात, चालना देतात. सुखोसमृद्धी त्यांना प्राप्त होते. मग हे जन त्यांच्या भजनी लागले तर नवल ते काय?

बाबा शिर्डीत प्रगट झाले. परंतु त्यांचे मातापिता कोण? त्यांचा जन्म कुठे झाला? याचा कसलाच पुरावा सापडत नाही. बाबांच्या सात्रिध्यात जे भक्त होते ते या गोष्टीची माहिती करून घेण्यासाठी खुप प्रयत्न करीत होते. परंतु यासंबंधी कसलीच माहिती त्यांच्या हयातीत त्यांना मिळाली नाही. बाबांच्या तोऱ्हून या संबंधी काही शब्द येतील आणि तकनी ही माहिती आपण हुडकून काढू असे वाटणाऱ्यांनाही या माहीतेचा कधी सुगावा लागला नाही. रत्र-दिवस बाबांच्या सहवासात असणाऱ्यांनाही 'मी परमेश्वराचा सेवक आहे!' एक्हदेच बाबांच्या मुखातून ऐकायला मिळे आणि त्यातच संतोष मानून त्यांनी बाबांची दृढ भक्ती चालविली.

ऋषीचे कुळ आणि नदीचे मूळ शोधू नये असे म्हणतात. बाबांच्या हयातीत ज्या गोष्टीचा पता लागला नाही. त्या गोष्टी आपण आता कशासाठी शोधायच्या? कोण कुठे जन्मला? याला काय महत्व द्यायचे. मनुष्याचे महत्व जन्मावरून मोजता येत नाही. साईंबाबा आपल्यासमोर प्रगट आहेत ते जीवनच महत्वाचे आहे.

'श्रीसाईंबाबांचे' स्मरण ही काही हृदयात वेगळीच आनंद निर्माण करणारी गोष्ट आहे.

साईंबाबांच्या समकालीन एक विभूती श्री. माणिक प्रभु निजाम राज्यात होते. त्यांच्या

चरित्रात साईबाबांचा ओझरता उल्लेख आहे. त्यात म्हटले आहे. एक तेजःपुंज कांतीचा फकीर माणिक प्रभूंच्या दरबारात आला. त्याच्या हातात लोटा होता तो लोटा प्रभूंपुढे धरून तो — म्हणाला, प्रभू तो इतना लोटा भर दे... त्यावेळी प्रभूंचे बंधु तात्या महाराज शास्त्रीमंडळी बरोबर वेदातांच्या गोष्टी करीत बसले होते, त्यास हाक मारून प्रभूंनी तो लोटा रुपयांनी भरून देण्यास सांगितले. जवळचे सर्व पैसे संपून गेले तरी तो लोटा भरत नाही असे पाहून त्यांनी तो प्रभूंच्या हातात दिला. आणि तात्या परत वेदातांच्या चर्चेकडे वळले. प्रभूंनी मात्र तो लोटा हातात घेतला आणि त्यात दोन खारका-फुलांमुळे तल्काळ भरून गेला. तेव्हा प्रभूं सित करीत म्हणाले. ‘साई ये लेव!’ असे म्हणून तो लोटा फकिराला दिला. फकिरही तसाच. त्याला त्या पैशाचे काय? त्यांनी त्यातील दोन खारका आणि फुले काढून घेतली तो प्रसाद मानुन कपाळाला लावून ते म्हणाले ‘इतनाही मेरे कु बस है!’ असे म्हणून नंतर त्यांनी तो लोटा प्रभूंकडे ओतला. त्यातून जो रुपयाचा ढीग बाहेर पडला तो लोट्याच्या जवळ जवळ पाच पट होता. फकिराने प्रभूंकडे मस्तक नमविले आणि तिथुन निघुन गेला. तेव्हा बोलण्यात रंगलेल्या तात्या महाराजांकडे प्रभू वळून म्हणाले, तात्या काही माणसे कशी येतात, कशासाठी येतात हे न पाहता निरर्थक कोरडा काथ्याकुट काय करीत बसला आहेस? त्या फकिरांचा लोटा तुला भरता येईना मग त्याने ओतलेल्या रुपयांचा ढीग तर निरखून ‘पहा!’ ते पाहून तात्या चकित झाले. नंतर त्यांनी त्या फकिराची सर्वत्र शोधाशोध सुरु केली परंतु तो कुठेच दिसेना? फकिराला हिंदी भाषेत ‘साई’ म्हणतात. साई म्हणजे साधुपुरुष. साधुपुरुषांचा संचार जेथे असतो तोच साईसंचार मानावा. निजामात साईं संचार होता असे माणिक प्रभूंच्या चरित्रात दिसून येते.

वयाच्या सोळाच्या वर्षी शिर्डी गावात निबाच्या झाडाखाली साईबाबा प्रगट झाले त्यावेळी त्यांच्या अंगात पांढरी लांब कफणी कमरेला कमरबंध, काखेत सटका, एका हातात टमरेल, दुसऱ्या हातात झोळी, डोक्यास बांधलेले पांढरे फडके, त्याला मागे गाठ होती. आणि पायात काही नव्हते. अनवाणी. त्यावेळी त्यांची कोणी चौकशी विचारपुस्ही करीत नव्हते ते विहीरीच्या सांडपाण्याचे पाणी पीत असत आणि लेंडीबागेच्या कुंपणात घुसून आत बसत असत. लोक त्यांना वेडा म्हणत. त्यावेळी लोकांना हा वेडा वाटणारा माणूस आज लाखो लोकांना आपल्यासाठी वेड लावणारा अवतारी पुरुष आहे हे सांगितले असते तर कुणालाच ते खरे वाटले नसते. निबाच्या झाडाखाली बाबा झोपत. त्यांना कुणी विचारले तर सांगत “हम तो साई है, बहुत दूरसे आये है!” उन असो पाऊस असो, थंडी असो बाबांना छाया होती त्या निबाच्या झाडाची!

बाबा हिंदू की मुसलमान? हे ही कुणास सांगता यावयाचे नाही. मुसलमान म्हणावे तर त्यांच्या भक्तगणात हिंदूचीच संख्या अधिक. हिंदू म्हणावे तर त्यांचे भक्त मुसलमानही आहेत. मशीद-मंदिर बाबांना सारखीच प्रिय होती. निबाच्या झाडाखालून आपले वास्तव्य हालवून बाबा एका मोडक्या मशिदीत रहावयास गेले. त्या मशिदीला बाबांनी नाव दिले ‘द्वारकामाई!’

अशा या द्वारकामाईत एकदा काही पठाण नमाज पडण्यासाठी आले होते. तिथे येऊन पाहतात तो काय मशिद गाई-म्हणीच्या शेणाने सारवलेली होती. जागा ओली होती. म्हणून पठाणांनी तिथे नमाज पडायचे नाही. असे ठरविले तेव्हा श्री साईबाबा म्हणाले, तुम्ही अवश्य नमाज पडा. तुमच्या वस्त्रांना अजिबात डाग लागणार नाही, अखेर बाबांचे त्यांनी मानले, आणि नमाज पडायला सुरवात केली. आश्वर्य काय? — त्यांच्या कपड्याला जरा सुळा डाग लागला नाही. हा चमत्कार पाहून बाबांच्या चरणावर त्या पठाणांनी लोटांगण घातले आणि त्यांना 'वल्ली अल्ला' असे मानू लागले.

एकेका चमत्काराने बाबांजवळ अशी माणसे येऊ लागली जी त्यांच्याजवळ आली ती त्यांची बनत. शिर्डीत गणपतराव कोते म्हणून एक धार्मिक गृहस्थ होते. कुटुंब प्रमुखाचा आपल्या कुटुंबावर संस्कार होत असतो. त्यांच्या पती बायजाबाई अशाच बाबांच्या दर्शनाला गेल्या तेव्हा त्याना पाहताच बाबा चटकन उभे राहीले आणि ओर्थेंबलेल्या प्रेमाने बाबांनी त्यांना 'मामी' म्हणून हाक मारली त्या दिवसापासून बाबा जिवंत असेपर्यंत त्या बायजाबाईच्या हातची बाबांनी भाकरी खाल्ली. बाबांनी भाकरी खाल्ल्याशिवाय बायजाबाई तोंडात पाणी घेत नसे. धन्य ती माऊली जिच्यावर बाबांची पूर्ण कृपादृष्टी होती.

बाबांना आयुष्यभर भाकर खावु घातली. बाबांचा असा एकही दिवस गेला नाही की ज्या दिवशी बायजाबायची भाकरी खाल्ली नाही.

बाबा शिर्डीत प्रकट होतानाची हकिगत अशी सांगितली जाते की शिर्डीच्या काही व्यक्तीना खंडोबा देवाने असा दृष्टांत दिला की या बालकाने लिंबाच्या झाडाखाली बारा वर्षे तपश्चर्या केली आहे. लिंबाच्या झाडाखाली खोदा अशा दृष्टांतमुळे ती जागा खोदली तर तिथे एक विटाचा थर चुनेगच्ची चौकौनासारखी जागा होती. बाबांनी सांगितले ही माझ्या गुरुची जागा आहे. दर गुरुवारी व शुक्रवारी इथे धुप लावीत जा सर्वांचे कल्याण होईल. अशी बाबांची गुरुभक्ती ही होती. आपण आपल्या गुरुची बारा वर्षे भक्ती केली. त्या वयोवृद्ध महात्माचा मलोत्सर्गही साफ करीत होतो.

असाच एक चमत्कार आहे. बाबा अग्रिपूजक असल्यामुळे त्यांनी सतत धुनी पेटत ठेविली आहे. आजही आपण शिर्डीला गेलो असता ती अजूनही पेटती धुनी जळताना पाहतो. या धुनीने एकदा पेट घेतला. पेटलेल्या ज्वाळा मशिदीच्या तक्तपोशी जावून पोहचल्या. यावेळी बाबा मात्र शांतपणे त्या ज्वालांकडे पहात होते. त्याच्या चेहन्यावर भीतीचा लवलेश नव्हता. संबंध मशिद जळून खाक होईल या भीतीने सर्वांची एकच तारंबळ उडाली. ही परिस्थिती न्याहाळून बाबांनी मग स्वतःच सटका हातात घेतला व तो खांबावर आपटीत म्हणाले

'सबुर, सबुर हट की माघार! आणि काय चमत्कार त्या सटक्याच्या फटक्याबरोबर अग्री शांत होत गेला. सर्वांना आनंद झाला.'

कणाकणात भगवान आहे. चैतन्य आहे याचा साक्षात्कार शिर्डीतील उदीत होतो. काहीतरी अनुभूती असल्याशिवाय शिर्डीला जावयास कुणीही निघाला की त्यांना लोक

सांगतात 'आमच्यासाठी अुदी आणा! उदीसंबंधी अशी एक कहाणी आहे की,

एका गरीब म्हातारीचे शेत सावकाराने कर्जापोटी खाऊन टाकले होते. हा अन्याय सहन न होणारी जी मंडळी होती त्यानी म्हातारीला 'कोर्टात खटला कर' असा सल्ला दिला. या सल्ल्याप्रमाणे ती कोर्टात गेली. परंतु त्या विचारीची कोर्टात फजिती होण्याची पाळी आली.

शेवटी कुणीतरी श्रद्धेने म्हातारीला सुचविले तू शिर्डीला जावुन श्री साईबाबांचे दर्शन घे सर्व सुरक्षीत होईल. म्हातारी शिर्डीस गेली. बाबांचे तिने दर्शन घेतले. बाबांनी तिला उदी दिली, ती घेऊन ती आली रोज ती स्नान करून ती उदी कपाळाला लावायची व बाबांचे ध्यान करायची असा नित्यक्रम चालला असता. कोर्टाच्या तारखेचा दिवस उजाडला.

न्यायमूर्तीनी म्हातारीच्या बाजुने न्याय दिला. सावकाराची फजिती झाली. माणूस श्रद्धेने तरतो, श्रद्धा माणसाला बळ देते. चैतन्य देते.

साईबाबांच्या उदी या विषयावर चमल्कार गोळा केले. तर त्यांच्यावर भला मोठा ग्रंथ तयार होईल. जी गोष्ट उदीची तीच दृष्टिंताची बाबा अनेकांना स्वप्रात जावुन दृष्टिंत देतात. हे दृष्टिंत अनेकाकडून मी ऐकले आहेत. कुणी भक्त अडचणीत आला तर बाबा त्याची अडचणीतून मुक्तता कशी करतील हे सांगता येत नाही. बाबांनी मला बोलविले म्हणून मी आलो. हेच वाक्य भक्ताकडून ऐकावयास मिळते.

बाबा जेव्हा देहरूपाने शिर्डीस वावरत होते तेव्हा त्यांना भेटावयास तिथे लोक जात परंतु आज त्यांच्या समाधीचे दर्शन घेण्यासाठीही लोक येतात. या लाखो भक्तांच्या हृदयापाशी बाबांनी कसे संधान बांधले आहे. हे महत्वाचे आहे. लाखो लोक हृदय मात्र एक असेच जणु समिकरण आहे.

आणि या एक हृदयात अशी श्रद्धा वावरत आहे.

मात्र माझे करा स्मरण

विश्वासयुक्त अंतःकरण

ठेवा करा निष्काम भजन

कृत कल्याण पावाल!!!

माणसाच्या जीवनात प्रत्येक क्षणी श्रद्धेला महत्व आहे. जीवनातील प्रत्येक क्षण आपण श्रद्धेनेच जगत असतो. त्यामुळे आपणास कुठलीतरी शक्ती जागवीत असते बाबांनी संबंध जीवनाचे सार दोनच शब्दात सांगितले आहे. 'श्रद्धा' आणि 'सबुरी' हे दोन शब्द म्हणजे मंत्र आहेत. श्रद्धा माणसाला तारते. सन्मार्गवर ठेवते वाईट मार्गला जाऊ देत नाही. आणि 'सबुरी' माणसाच्या जीवनाला वळण लावते.

काका महाजनी म्हणून शिर्डीला सतत बाबांना भेटावयास जाणारे त्याचे भक्त होते. ते ठक्कर नांवाच्या सोलिसिटरकडे नोकरी करीत होते. एकदा ते बाबांकडे गेले असता. शिर्डीला आठ दिवस राहीले. मालक ठक्कर मनातून चिडले. त्यांनी काकांना जाब विचारला तेव्हा काका म्हणाले. 'बाबांनी आज्ञा दिल्याशिवाय कसे येऊ' हे उत्तर ऐकून ठक्करना अधिक राग आला, आणि हा साधु कोण हे त्यांनी पाहण्याचे ठरविले. आणि

एका शिमग्याच्या रजेत ते काकांबरोबर शिर्डीला गेले. काका बाबांकडे गेले तेव्हा आपल्या देवतासमोर त्यांनी द्राक्षे ठेवली. बाबांनी ती द्राक्षे समोर असलेल्या मंडळीना वाटली. त्यातील काही द्राक्षे प्रसाद म्हणून ठक्कर यानांही दिली. बिया असलेली द्राक्षे ठक्करना आवडत नव्हती. परंतु समोरच्या साक्षात्कारी महापुरुषाने दिलेला प्रसाद ठक्कर नाकारणार कसा. एवढी हिंमत त्यांचे जवळ नव्हती. त्यांनी ती द्राक्षे तोंडात टाकली आणि आश्वर्य घडले.

ठक्कर यांनी खाल्लेल्या एकाही द्राक्षात एकही बी नव्हती परंतु बाकी मंडळीनी खाल्लेल्या द्राक्षात बिया होत्या. एवढेच होऊनही बाबांसंबंधी त्यांच्या मनात संशय आला आणि मनातल्या मनात ठक्कर म्हणाले, हा जर खराखुरा साधु असेल तर आता माझ्या मनात जे आहे ते अंतर ज्ञानाने जाणुन काकांना आता बाबा द्राक्षे देतील तरच मी त्यांना मानीन असे ठक्कर मनात म्हणाले. त्याच क्षणी बाबांनी मागे पाहीले. काकांना हाक मारली व द्राक्षे दिली. झाले ठक्कर मनातुन एकदम विरघळले तरीही त्यांचे मन बाबांना नमस्कार करायला तयार होईना.

ठक्कर मुंबईला जाण्यासाठी निघाले तेव्हा बाबांचा निरोप घेण्यासाठी बाबांजवळ गेले तेव्हा बाबा बोलू लागले. मी दक्षिणा घेतो. पण त्याच्या दसपट देतो परंतु माणूस कसल्यातरी बाबतीत समाधानी असतो का? निरर्थक विवंचना करण्याची त्याला खोडच लागलेली असते. संपत्ती, आरोग्य आहे तरी पण कसली तरी चिंता मनुष्य करीत असतो. याला काय म्हणावे बाबांच्या या बोलण्याची सत्यता ठक्करना पटली त्यांच्या हृदयावर या शब्दांचा ठसा असा उमटला की ते बाबांचे परमभक्त झाले.

भक्ती म्हणजे परमेश्वरासाठी स्वतःला विसरण्याची महान शक्ती, सत्पुरुष म्हणजे परमेश्वराचा अंत त्यात साईबाबा म्हणजे 'सबका मालिक एक' हा संदेश देत. या महान संदेशात जातीभेद, धर्मभेद, पक्षभेद, रंगभेद सारे गळुन पडतात. तिथे कुणी लहान मोठा नाही. गरीब श्रीमंत नाही. हीन-दीन नाही. म्हणून असे महापुरुष ज्ञानदेवानी वर्णन केल्याप्रमाणे —

आप परु नाही
चैतन्य जैसा!!

असै असतात. सारे भेद तेथे विसरून जातात.

बाबांच्यात कुणाला राम दिसतो, कुणाला रहीम दिसतो, कुणाला येशु दिसतो, कुणाला बौद्ध दिसतो, शिर्डीला कुणीही जावे. त्यांच्या समाधीजवळ बसावे. मनातील दुःख, आशा, आकंक्षा, हेतु सांगावेत आणि बाबांनी त्या सर्वांचे समाधान करावे.

हा अजब चमत्कार आजही अनेकांच्या जीवनात घडतो. आणि म्हणूनच 'शिर्डीचे साईबाबा' हे भारतीयवासीयांच्या हृदयातले दैवत बनले. आणि आता केवळ भारतापुरते मर्यादीतच राहीले नाही. संबंध जगात त्यांचा संचार चालू आहे.

बाबांच्या अजब गोष्टी आपणास ऐकावयास मिळतील त्यात सत्यता आहे. आंधव्यालाही डोळे देणे हे चमत्कार जिथे होतात तिथे अंधदृष्टीला डोळस दृष्टी का नाही मिळणार?

एक साधु फकिर शिर्डीला होऊन गेला. त्याला स्वतःच्या जीवनाची फिकीर कधी नव्हती. स्वतःचा संसार त्यानी कधी केला नाही. म्हणून हजारे भक्तांच्या जीवनात ते सुख-समृद्धी निर्माण करीत असतात.

हा अनुभव ज्यांना येतो ते परत-परत शिर्डीस जातात. केवळ समाधीचे दर्शन घेण्यासाठी. त्या समाधीत त्यांना समाधान देण्याचे सामर्थ्य आहे. ते नसते तर कशाला तिथे लोक गेले असते. म्हणून एवढेच म्हणावेसे वाटते.

शिर्डीच्या श्री साईबाबांच्या समाधीजवळ श्रद्धेने जा. सबुरीने घ्या. आपल्या जीवनात निश्चित समाधान मिळेल. कारण आपल्याला मिळावे अशा अखंड इच्छेने जगणारा सिद्ध साक्षात्कारी चैतन्य पुरुष, आपले दैवत श्रीसाईबाबा त्या समाधीत शांतपणे विसावलेले आहेत. सर्वांवर त्यांची कृपादृष्टी आहे.

श्री साईलीला अपार

जो साई ध्यानी निरंतर

तयाचा सुखी संसार

जगमाजी होईल!!

जे भक्त भाविक कोणी

लागेल श्रीसाई चरणी

गुंतुनी श्री साई ध्यानी

जगी सुखी जाहले!!

अहोरात्र भक्तांसाठी

तळमळ करी हा जगजेठी

आपल्या प्रिय भक्तांसाठी

अशक्य ते शक्य करीतसे!!

जरी संकट कोणी भक्त

सापडला असेल खास

तयासी सोडविण्या त्वरीत

धाव घेई श्री साई!!

सोन्याचे मंगळसूत्र परत

— सौ. रेखा नारायण दीक्षित

बी-११, मधुमनीषा सोसायटी,

सांताकुङ्ग (पूर्व).

मुंबई - ४०० ०५५.

दयाळू कृपाळू साईमाऊलीला माझे शतशः प्रणाम. तिच्याच इच्छेने माले गेलेले सोन्याचे मंगळसूत्र परत मिळाले. त्याचे असे झाले — २७ जून १९८५ ला मी कुर्ला स्टेशनवर गाडीत चढत होते. २५-२६ ला भयंकर पाऊस झाल्याने गाड्या नियमीत धावत होत्या. २७ ला तर गाडीला फार गर्दी होती. गाडीतून उतरणाऱ्या बायका भराभर उतरल्या नाहीत. तेवढ्यात मी गर्दीतून गाडीत चढत असतांना माझ्या गव्यांतील मंगळसूत्र कोणीतरी खेचले. मला लगेच समजले. मी हाताने धरण्याचा प्रयत्न केला. पण उपयोग झाला नाही. एक पाय गाडीत व एक प्लॅटफॉर्मवर. मी आजूबाजूला पाहिले तर कोणी दिसलेच नाही. माझ्या तोंडचे पाणी पळाले. मी घाबरून “मंगळसूत्र, मंगळसूत्र” असे ओरडले. डोऱ्यापुढे अंधारी आली. तेवढ्यात गाडी सुटली. मी प्लॅटफॉर्मवर शोधाशोध केली. तेव्हा एका बाईने मला मंगळसूत्रातील १ वाटी दिली. बस्स. आता काय करायचे? तेवढ्यात एका पोलिसाला मी सांगितले. त्याने तक्रार करण्यासाठी कुर्ला रेल्वे पोलिस स्टेशनवर नेले. तेथे समोरच पू. साईबाबांचा व दत्तगुरुंचा फोटो होता. त्या दिवशी गुरुवार होता. मी फोटोला नमस्कार करून सांगितले, “माझे सौभाग्यलेणे मला परत मिळू दे मी माझा अनुभव साईलीला अंकात देईन.” ४ महिने झाले. मी मधून मधून चौकशी करीत होते. ५ हजारांचा फटका बसल्यामुळे मी तर एकदम नव्हस झाले होते. पण पू. बाबांच्या शक्तीवर माझा पूर्ण विश्वास होता. रोज सकाळी उठतांना मी मनोमन प्रार्थना करायची, “मला माझे सौभाग्यलेणं लवकर मिळू दे.” आणि खरंच एक दिवस मला पोलिस ऑफिसमधून फोन आला. तुम्ही मंगळसूत्र ओळखायला या. माझ्या डोऱ्यांतून आनंदाश्रू आले. माझी गुरुमाऊली किती दयाळू, कृपाळू आहे. रीतसर सर्व घड्हन १९-११-१९८५ ला माझे गेलेले मंगळसूत्र मलापरत मिळाले. माझी श्रद्धा वृद्धींगत झाली. कळकळीने केलेली प्रार्थना मनोमन पोचली. फटक श्रद्धा आणि सबुरी यांनीच माझे काम फत्ते झाले. या विज्ञानयुगात ती शक्ती कार्यरत आहे याचा मी प्रत्यक्ष अनुभव घेतला. धन्य झाले मी. खरोखर निष्ठेने, नियमाने तुम्ही त्याची याद कराल तर तो धावून मदत केल्याशिवाय रहाणार नाही.

जय साईमाऊली. जय श्री स्वामी समर्थ.

छोट्या साईभक्तासाठी

संत रामदास

दासनवमी (माघ वद्य ९) हा रामदासांचा अवतार समाधीदिन. रामदास हे रामाचे निस्सीम भक्त व उपासक होते. श्रद्धा व विवेक ह्यांच्या जोरावर त्यांनी 'समर्थ' ही पदबी मिळवली. अन्य संतांहून रामदास हे अगदी वेगळे होते. 'आधी प्रपंच करावा नेटका। मग करावे परमार्थ विवेका।' असे सांगणारे पहिले संत म्हणजे रामदास होत. मुसलमानी सत्तेच्या अमलाखाली चिरडल्या गेलेल्या आणि केवळ परमार्थाच्या मागे लागून निष्क्रीय व अचेतन बनलेल्या समाजास जागे करण्यास रामदासांनीच आरंभ केला. सर्वात प्रथम त्यांनी जागोजाग मठस्थापना करून मुसलमानांच्या वाढत्या धर्मप्रचारास व राज्यास आळा घालण्याचा प्रयत्न केला. अज्ञानी लोकांना देशाची स्थिती कळावी म्हणून उपदेश सुरू केला. धर्मरक्षण हे सर्वश्रेष्ठ काम मानले म्हणूनच ते म्हणतात —

धर्मासाठी मरावे । मरोनी अवघ्यांसी मारावे ।

मारता मारता घ्यावे । राज्य आपुले ॥

रामदासांनी प्रथम जर काही खूणगाठ बांधली असेल तर ती ही की, महाराष्ट्राला प्रतिकारक्षम बनवायचे आहे. त्यासाठी अगोदर बलोपासनेची आवश्यकता आहे यासाठी त्यांनी धनुधरी राम आणि हनुमान ही दैवते निवडली आणि ठिकठिकाणी मठ स्थापन केले. परमेश्वराचे अधिष्ठान हवेच. पण प्रयत्न सोडता कामा नये हे त्यांचं सूत्र आजही सर्वानांच मान्य होण्याजोगे आहे.

रामदास हे संत असले तरी त्यांना कलेची आवड होती. त्यांच्या वैराग्यवृत्तीत अरसिकतेला थारा नव्हता. रूपलावण्य व स्वारमाधुर्य यांना ते तुच्छ वा निषिद्ध मानीत नव्हते. फक्त कलेचा उपयोग केवळ करमणुकीसाठी न होता परमेश्वराच्या सेवेसाठी झाला पाहिजे, असा त्यांचा आग्रह होता.

असे सर्वच गोष्टीत इतर संतांच्या तुलनेत वेगळेपणा असलेले रामदास पराक्रमापुढे ईश्वरासही गौणस्थान देत असत. म्हणूनच 'यल तो देव जाणावा' असा आजही सत्य वाटणारा उपदेश त्यांनी केला.

रामदासांचा उपदेश सर्व लहान थोरांना उपयुक्त ठरणारा आहे. हस्ताक्षर हे माणसाच्या मनोप्रवृत्तीचे द्योतक समजले जाते. त्या हस्ताक्षरासंबंधी संत रामदासांचे विचार विद्यार्थ्यांना निश्चितच मार्गदर्शक ठरतील. त्यांच्याच शब्दात ते विचार असे —

वाटोळे सरळे । मोकळे । वोतले मसीचे काळे ।

कुळकुळीत वोळी चालल्या । ढाळे मुक्तमाळा जैशा ॥ २ ॥

अक्षर मात्र तितुके नीट । नेमस्त पैस कने नीट ।

आडव्या मात्रा त्याही नीट । आर्कुली वेलांट्या ॥ ३ ॥

पहिले अक्षर जें काढिले । प्रंथ संपेतो पाहात गेले ।